

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA

EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Zhodnocení možností využití zdrojů EU pro rozvoj veřejných služeb v obcích Zlínského kraje

Evaluation of usage possibilities of EU funds for the development of public services
in the municipalities of Zlín region.

Student: Šárka Nerádová

Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Martina Halásková, Ph.D.

Ostrava 2017

Zadání bakalářské práce

Student:

Šárka Nerádová

Studijní program:

B6202 Hospodářská politika a správa

Studijní obor:

6202R055 Veřejná ekonomika a správa

Téma:

Zhodnocení možnosti využití zdrojů EU pro rozvoj veřejných služeb v
obcích Zlínského kraje
Evaluation of Usage Possibilities of EU Funds for the Development of
Public Services in the Municipalities of Zlín Region

Jazyk vypracování:

čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Veřejné služby a možnosti jejich financování
 3. Rozvoj místních veřejných služeb ve vybraných obcích Zlínského kraje
 4. Zhodnocení možností využití zdrojů EU ve vybraných obcích Zlínského kraje
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Evropské dotace: nové možnosti, příležitosti a zkušenosti měst a obcí*. Praha: Svaz měst a obcí České republiky, 2015. 99 s. ISBN 978-80-906042-4-7.
PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. Praha: Grada, 2015. 280 s. ISBN 978-80-247-5608-0.
SOMIK, Lall V. *Planning, connecting and financing cities - now*. Washington, DC: The World Bank, 2013. ISBN 978-0-8213-9839-5.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Martina Halásková, Ph.D.**

Datum zadání: 24.11.2017

Datum odevzdání: 11.05.2018

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

„Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh vypracovala samostatně.“

Ve Valašském Meziříčí dne 11. 5. 2018

Šárka Nerádová

Obsah

1	ÚVOD	5
2	VEŘEJNÉ SLUŽBY A MOŽNOSTI JEJICH FINANCOVÁNÍ	7
2.1	Specifikace veřejných služeb.....	7
2.1.1	Pojetí veřejných služeb.....	7
2.1.2	Členění veřejných služeb	9
2.1.3	Veřejné služby jako součást veřejné správy a veřejného sektoru	12
2.1.4	Zabezpečení a poskytování veřejných služeb	13
2.1.5	Rozvojový kontext obce s ohledem na rozvoj veřejných služeb	15
2.2	Financování veřejných služeb	18
2.2.1	Způsob a zdroje financování	19
2.2.2	Možnosti využití zdrojů EU pro rozvoj veřejných služeb obce	21
2.3	Dílčí závěr.....	28
3	ROZVOJ MÍSTNÍCH VEŘEJNÝCH SLUŽEB VE VYBRANÝCH OBCÍCH ZLÍNSKÉHO KRAJE	29
3.1	Analýza a financování místních veřejných služeb v obci Vidče v letech 2012 – 2017 29	
3.1.2	Analýza veřejných služeb v obci.....	29
3.1.3	Financování rozvoje veřejných služeb	32
3.2	Analýza a financování místních veřejných služeb v obci Prostřední Bečva v letech 2012 – 2017.....	37
3.2.2	Analýza veřejných služeb v obci.....	37
3.2.3	Financování rozvoje veřejných služeb	40
4	ZHODNOCENÍ MOŽNOSTÍ VYUŽITÍ ZDROJŮ EU VE VYBRANÝCH OBCÍCH ZLÍNSKÉHO KRAJE	45
4.1	Zhodnocení využití zdrojů EU v obcích v letech 2012 – 2017	45
4.2	Zhodnocení celkových alokací ze zdrojů EU	51
4.2.1	Programové období 2007 – 2013	51
4.2.2	Programové období 2014 - 2020	51
4.3	Zhodnocení operačních programů do konce programového období 2020	52
4.4	Zhodnocení projektů obcí do konce programového období 2020	57
4.5	Návrhy a doporučení	60
5	ZÁVĚR.....	62

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	63
SEZNAM ZKRATEK.....	66
PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	
SEZNAM PŘÍLOH	
PŘÍLOHY	

1 Úvod

Vstup České republiky do Evropské unie představuje typ kulturní změny, která se dotýká každého občana, instituce i české společnosti jako celku.

Členství v Evropské unii vytvořilo podmínky k řešení problémů, které jsou České republice s ohledem na její omezené zdroje v současné době nad její síly, např. v oblasti životního prostředí, vyrovnání úrovně regionů, zapojení do transevropských sítí (dopravních, telekomunikačních, energetických apod.) včetně boje proti mezinárodnímu zločinu, terorismu, čelení imigračním vlnám apod. K čerpání těchto zdrojů využívá stát veřejné správy, která je vykonávána ve veřejném zájmu. Součástí veřejné správy jsou veřejné služby. Zjednodušeně můžeme říci, že jde o služby ve veřejném či obecném zájmu, které jsou vytvořeny, organizovány a usměrňovány orgánem veřejné správy k zabezpečení potřeb veřejnosti.

Bakalářská práce se věnuje zhodnocení možností využití zdrojů Evropské unie (zkratka EU) pro rozvoj veřejných služeb v obcích. Zdroje Evropské unie pomáhají rozvoji celé řadě sektorů, mezi které patří podnikání, doprava, životní prostředí, výzkum a inovace, informační společnost, zaměstnanost, rybolov, cestovní ruch a kultura, ale i veřejné služby. V oblasti veřejných služeb mohou být zdroje EU použity například na financování sociálních služeb, zdravotních služeb, mateřských škol, základních škol, sociálního bydlení, sociálního začleňování, veřejné správy nebo územních a koncepčních dokumentů. Právě možnostem využití zdrojů EU pro rozvoj veřejných služeb ve vybraném Zlínském kraji České republiky se bude věnovat tato práce. Veřejné služby přitom budou v této práci chápány jako služby sloužící obecnému zájmu, vedoucí k uspokojení společenských potřeb při zabezpečování a financování veřejným sektorem.

Cílem práce je zhodnocení možností využití zdrojů EU pro rozvoj veřejných služeb ve vybraných obcích Zlínského kraje za období let 2012 – 2017. Navrhnout doporučení pro zlepšení. Pro naplnění cíle budou zvoleny analýzy obcí zaměřené na jejich veřejné služby, způsob financování a zdroje financování. Budou zpracovány rozborů jejich veřejných služeb, systém financování a nákladovost veřejných služeb za roky 2012 – 2017. Dále budou zhodnoceny minulé záměry obcí, jež byly financovány ze zdrojů Evropské unie v letech 2012 – 2017. Bude zhodnocen a porovnán typ veřejných služeb, které obce financovaly ze zdrojů EU, oblast projektů, náklady projektů, podíl zdrojů EU, podíl ostatních a vlastních zdrojů.

Při zpracování práce bude použita literární rešerše vybraných odborných publikací z oboru veřejné správy, které se zaměřují na problematiku veřejných služeb, financování veřejných služeb v obcích České republiky a na problematiku využívání zdrojů Evropské unie obcemi v České republice. Dále bude použita analýza odborných dokumentů, statistik, a veřejných zdrojů vztahujících se k tématu práce. Při zpracování práce také budou použity případové studie dvou vybraných obcí.

Na základě těchto případových studií bude zpracována komparace a budou formulovány návrhy na zlepšení do budoucna s ohledem na aktuální rozvojové potřeby obou obcí a možnosti EU do konce programového období 2020.

Obsahem teoreticky zaměřené kapitoly (kapitola č. 2) bude vymezení základních pojmů. Pozornost bude zaměřena na veřejné služby v obci a jejich financování. Veřejné služby budou definovány, klasifikovány, a vymezeny s ohledem na jejich zabezpečení, poskytování a rozvoj. Obsahem teoreticky zaměřené kapitoly bude i představení způsobu a zdrojů financování veřejných služeb. Pozornost bude především věnována zdrojům Evropské unie určeným pro rozvoj veřejných služeb obce, a to v minulém programovém období let 2007 – 2013 i současném programovém období let 2014 až 2020. Další kapitoly práce (kapitola č. 3 a 4) poté budou prakticky zaměřeny a orientovány na dvě vybrané obce Zlínského kraje, jejich rozvoj veřejných služeb a zejména jejich financování. Budou představeny dvě zvolené obce (Vidče a Prostřední Bečva), jejich místní veřejné služby, a budou zhodnoceny jejich možnosti využití zdrojů EU pro rozvoj veřejných služeb. Toto zhodnocení bude učiněno na základě rozboru minulých záměrů obcí, jež byly financovány ze zdrojů Evropské unie v letech 2012 – 2017, a na základě současných investičních záměrů a dostupných operačních programů do konce programového období 2020.

Výsledky práce povedou k závěrečným klíčovým doporučením pro lepší využívání zdrojů Evropské unie, která budou určeny dvěma vybraným obcím Zlínského kraje. Tato doporučení budou výstupem práce.

2 Veřejné služby a možnosti jejich financování

Předmětem této kapitoly je teoretické vymezení základních pojmů. Pozornost je zaměřena na veřejné služby v obci, na význam a postavení veřejných služeb v rámci veřejné správy, a především na jejich financování. Obsahem je také vymezení rozvojového kontextu obce s ohledem na rozvoj veřejných služeb a představení zdrojů Evropské unie jakožto možnosti financování veřejných služeb. Pozornost je zaměřena na minulé programové období let 2007 až 2013 a současné programové období let 2014 až 2020, a systém čerpání finančních prostředků dle obecních žádostí. Veřejné služby proto nejsou pouze popsány, ale je jim věnována pozornost i v širším kontextu, především v oblasti jejich financování a efektivity poskytování.

2.1 Specifikace veřejných služeb

2.1.1 Pojetí veřejných služeb

Z právního a ani z ekonomického pohledu nejsou definice veřejných služeb jednotné (Šeflová, 2012, s. 9). Navíc ani Evropská unie nemá žádný zvláštní předpis, který by pojem veřejné služby upravoval. Pouze směrnice Evropské komise (zkratka EK) upravuje pojem služby v obecném zájmu: *„Služby v obecném zájmu mají za cíl zajistit všem stejné příležitosti, svobodu žít způsobem odpovídajícím jejich ideálu spokojeného života a možnosti plnohodnotně se podílet na životě ve společnosti“* (Halásková, 2012, s. 59).

Tyto služby “v obecném zájmu“ jsou vytvářeny, organizovány a regulovány orgány veřejné správy a vedou k uspokojení společenských potřeb, a to při respektování principu subsidiarity. Z toho vyplývá, že veřejné služby musí splňovat princip subsidiarity, ale také další principy jako jsou rovný přístup, kontinuita služeb, univerzálnost, kvalita, či procedury pro stížnosti a odvolání, jak uvádí autorka Halásková (2012):

- *„Rovný přístup*

Všichni občané mají právo rovného přístupu ke službám v obecném zájmu. Tato rovnost je založena na zákazu jakékoliv neoprávněné diskriminace založené na společenském nebo osobním statutu. Společenství a jeho členské státy by měly zejména zajistit rovnost zacházení a podmínek pro poskytování služeb jak mezi různými geografickými územími, tak i mezi různými kategoriemi skupin uživatelů. Zvláštní pozornost by pak měla být věnována bezbranným skupinám uživatelů. Služby musí být poskytovány za přijatelné, spravedlivé, zdůvodnitelné a transparentní ceny.

- *Kontinuita služeb*

Služby v obecném zájmu musí být poskytovány kontinuálním a pravidelným způsobem, bez přerušení. Je třeba uznat případy ovlivněné vyšší mocí a výjimky plynoucí ze sektorálních pravidel. Takové případy nepravidelného fungování nebo přerušení služeb musí být minimální, měly by tvořit výjimky vzhledem k obecným pravidlům a musí být náležitě zdůvodněny.

- *Univerzálnost*

Poskytování služeb v obecném zájmu musí být univerzální, i když tento závazek působí proti zřeteli komerční povahy a ziskovosti.

- *Kvalita*

Poskytované služby musí splňovat standardy (kvalitativní i kvantitativní) tak, jak jsou stanoveny a pravidelně hodnoceny. Kvalita poskytovaných služeb musí být garantována odpovědným orgánem veřejné správy (na sektorální úrovni).

- *Procedury pro stížnosti a odvolání*

Členské státy musí zajistit, aby poskytovatelé služeb vytvořili procedury pro stížnosti uživatelů. Tyto procedury by měly splňovat specifická kritéria ve smyslu jednoduchosti, transparentnosti, rychlosti a nestrannosti a tam, kde je třeba, i možnosti kompenzace.

- *Uplatnění principu subsidiarity; technologické změny a nové potřeby*

Služba v obecném zájmu musí být, v souladu s principem subsidiarity, definována na nejvíce odpovídající úrovni a vzájemně se doplňující mezi evropskou, národní a místními úrovněmi. Při určování náplně a závazků služeb v obecném zájmu musí orgány veřejné správy brát v úvahu rovněž technologické změny a nové potřeby“ (Halásková, 2012, s. 63 – 64).

V odborné literatuře se nejčastěji vyskytuje tato definice veřejných služeb: „*Veřejné služby jsou poskytované, organizované nebo regulované orgánem veřejné správy a slouží k uspokojení potřeb občanů. Jako příjemci veřejné služby jsou označeni občané a garantem veřejné služby je podle Ministerstva vnitra České republiky stát, kraj, obec nebo jiný veřejnoprávní orgán v přenesené nebo samostatné působnosti“ (Ostřížek, 2007, s. 3).*

Obdobně definuje veřejné služby i autor Pavlík (2014), který veřejnými službami rozumí „*konkrétní činnosti a procesy vedoucí k uspokojování specifických potřeb občanů, přičemž specifičnost potřeb spočívá v tom, že se jedná o takové potřeby, jež jsou uspokojovány službami, které jsou z určitých důvodů hlavní měrou zabezpečovány či financovány veřejným*

sektorem (resp. z veřejných zdrojů), který je na lokální úrovni reprezentován obcemi“ (Pavlík, 2014, s. 144).

Veřejnými službami jsou v této práci na podkladě uvedené definice Pavlíka (2014) chápány takové služby, jejichž cílem je sloužit nejen individuálním zákazníkům, ale společnosti či jiné komunitě jakožto celku, například komunitě obce. Jsou to takové druhy služeb, jež by bylo nevýhodné, nepraktické nebo nemožné nabízet zcela na komerční bázi (Slavík, 2014). Je třeba u nich zajišťovat reprodukci a maximalizovat jejich schopnost uspokojit potřeby občanů velkého množství, protože právě často uspokojují opakující se lidské potřeby (Stejskal a kolektiv, 2017). Veřejné služby jsou tedy poskytovány široké veřejnosti a plní specifickou úlohu ve veřejném zájmu (Halásková, 2012). Veřejné služby lze proto považovat za specifické statky, jež jsou poskytovány tak, aby k nim měli přístup všichni občané (Šeflová, 2012).

2.1.2 Členění veřejných služeb

Oborná literatura nabízí několik klasifikací veřejných služeb, přičemž nejčastěji se objevuje členění služeb sociální a zdravotní péče, bezpečnosti (požární ochrana, policie), či služeb souvisejících s kvalitou životního prostředí (voda, odpady, kvalita ovzduší, příroda a zeleň). Mnoho těchto služeb je přitom poměrně důležitých pro fungování dnešní společnosti. Pro každodenní život je třeba dopravní infrastruktury, energetické sítě, vodohospodářského zařízení, systémů sběru a zpracování odpadů, nebo telekomunikace (Šeflová, 2012).

Dle Českého statistického úřadu (zkratka ČSÚ) patří ovšem mezi nejčastěji poskytované služby v 6 253 českých obcích takové služby, které jsou spojené s nakládáním s odpady, provozováním veřejného světelní, služby v pohřebnictví, respektive služby související se správou a údržbou hřbitovů, čištěním odpadních vod, nebo služby péče o podobu obce, která zahrnuje zejména údržbu veřejné zeleně. Kromě toho zaznamenává ČSÚ i široké poskytování správy a údržby místních komunikací. Nutné je podotknout, že tyto služby každým rokem sleduje a monitoruje Ministerstvo financí ČR, a to prostřednictvím svého automatizovaného rozpočtového informačního systému ARIS. Důvodem tohoto monitoringu je totiž to, že se jedná o služby obligatorní neboli povinné, jež jejich zabezpečení nařizuje obcím platná legislativa České republiky. Veřejné služby se totiž rozdělují na obligatorní a fakultativní neboli další, které obce zabezpečují v návaznosti na jejich možnosti a objem volných finančních prostředků (Pavlík, 2014).

Autor Slavík (2014) člení veřejné služby na věcné a správní. Předmětem věcných veřejných služeb je podle něj poskytování konkrétního užitku občanům – například zdravotnictví, školství, veřejná doprava. Kdežto předmětem správních veřejných služeb je podle něj obrana, veřejný pořádek, bezpečnost státu, nebo další způsoby, jak regulovat život ve společnosti.

V této souvislosti je třeba podotknout, že velká část veřejných služeb vyžaduje určitou technickou základnu neboli infrastrukturu, jako například budovy, či technická zařízení, dopravní infrastrukturu nebo energetické sítě (Šeflová, 2012).

Autoři Stejskal, Kuvíková, Meričková a Linhartová (2017) naopak člení veřejné služby v návaznosti na jejich ekonomicky společenskou podstatu, a to dle čtyř hledisek: hledisko podmínek produkčního procesu služeb, hledisko spotřebního určení služeb, hledisko odvětvového příslušnosti služeb a hledisko institucionální formy služeb.

Veřejné služby členící se dle podmínek jejich produkce se rozdělují na materiální a nemateriální. Nemateriální služby jsou nehmotné, duchovní či osobní, kdežto materiální sice nemají užitkovou hodnotu, ale představují udržování a obnovu statků pro další budoucí využití. V této souvislosti je možné veřejné služby dělit i na kolektivní – financované z veřejných rozpočtů, spíše kolektivní – spolufinancované, nebo čistě soukromé – výhradně financované z disponibilních důchodů jednotlivců. Od této klasifikace se poté odvíjí i kategorizace veřejných služeb dle ESA – Evropský systém národních a regionálních účtů v Evropské unii, který rozděluje služby do 12 skupin: výrobní služby; údržba a opravy; doprava; cestovní ruch; stavební práce; pojišťovací služby a penzijní financování; finanční služby; poplatky za využívání duševního vlastnictví; telekomunikační služby, služby v oblasti počítačů a informační služby; ostatní podnikatelské služby; osobní, kulturní a rekreační služby a výrobky a služby vládních institucí. Služby lze dále členit dle klasifikace CZ-NACE nebo CZ-COFOG (Stejskal a kolektiv, 2017).

CZ-COFOG je klasifikací funkcí vládních institucí vydanou Českým statistickým úřadem dle §19 odst. 1 zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě. Předmětem klasifikace je třídění funkcí, resp. výdajů jednotlivých vládních institucí. Klasifikace zahrnuje 10 oddílů, jejichž součástí jsou veřejné služby:

- 1) VŠEOBECNÉ VEŘEJNÉ SLUŽBY
- 2) OBRANA

- 3) VEŘEJNÝ POŘÁDEK A BEZPEČNOST
- 4) EKONOMICKÉ ZÁLEŽITOSTI
- 5) OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
- 6) BYDLENÍ A SPOLEČENSKÁ INFRASTRUKTURA
- 7) ZDRAVÍ
- 8) REKREACE, KULTURA A NÁBOŽENSTVÍ
- 9) VZDĚLÁVÁNÍ
- 10) SOCIÁLNÍ VĚCI (Český statistický úřad, online).

Pojetí veřejných služeb dle klasifikace CZ-NACE je ekonomické, neboť tato klasifikace vymezuje několik sektorů ekonomických činností: A Zemědělství, lesnictví a rybářství; B Těžba a dobývání; C Zpracovatelský průmysl; D Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu; E Zásobování vodou, činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi; F Stavebnictví; G Velkoobchod a maloobchod, opravy a údržby motorových vozidel; H Doprava a skladování; I Ubytování, stravování a pohostinství; J Informační a komunikační činnosti; K peněžnictví a pojišťovnictví; L Činnosti v oblasti nemovitostí; M Profese, vědecké technické činnosti; N Administrativní a podpůrné činnosti; O Veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení; P Vzdělávání; Q Zdravotní a sociální péče; R Kulturní, zábavní a rekreační činnosti; S Ostatní činnosti; T Činnosti domácností jako zaměstnavatelů, činnosti domácností produkujících blíže neurčené výrobky a služby pro vlastní potřebu; U Činnosti extraterritoriálních organizací a orgánů (Dvořáček, Slunčík, 2012).

Členění veřejných služeb dle jejich spotřebního určení souvisí se spotřební stránkou reprodukce služeb, ale i se zkoumáním dílčích aspektů životní úrovně. Proto se veřejné služby dle tohoto hlediska člení v návaznosti na uspokojování druhů potřeb: potřeby výživy, odívání, bydlení a vybavení bytu, přepravy a komunikace, vzdělávání a kultury, zdravotní a sociální péče, tělesné kultury a rekreace, a kvality života. Na podkladě těchto druhů potřeb jsou poté definovány základní skupiny veřejných služeb, mezi které patří:

- osobní služby (zdravotnicko-technické, služby osobní hygieny),
- opravárenské služby (zaměřené na majetek ve vlastnictví občanů),
- služby spojené s bydlením a životním prostředím,
- dopravní služby a služby spojů,
- zdravotnické služby a služby sociální péče,
- vzdělávací služby,

- služby v rámci vědy a výzkumu,
- kulturní, sportovní a relaxační služby,
- rekreační služby a služby cestovního ruchu (Stejskal a kolektiv, 2017).

V neposlední řadě se veřejné služby dle hlediska organizačně-institucionálního členění na služby, které jsou poskytované odvětvími rozvoje člověka (služby výchovy, vzdělávání, vědy a výzkumu, zdravotní péče, a sociální péče), odvětvím veřejné spotřeby státu (služby státní správy a samosprávy, služby obrany území a ochrany zdraví a majetku, služby soudní ochrany) a ostatními odvětvími (služby spojené s bydlením, systémem místních veřejných služeb, a ochranou životního prostředí), (Stejskal a kolektiv, 2017).

2.1.3 Veřejné služby jako součást veřejné správy a veřejného sektoru

Veřejné služby jsou považovány za součást veřejného sektoru, jehož jádro tvoří veřejná správa, ovšem součástí veřejného sektoru jsou právě i další organizace, jež poskytují veřejné služby – nemocnice, školy, domy sociální péče (Slavík, 2014).

Veřejný sektor je tou částí národního hospodářství, která kromě státní správy a samosprávy zabezpečuje právě veřejné služby. Existence veřejného sektoru bývá zdůvodňována tržním selháním, jehož důsledky napravuje. Mezi příčiny tohoto tržního selhání patří nedokonalá konkurence, existence veřejných statků, vznik externalit, potřeba zmírňovat nerovnosti mezi tržními subjekty, ale i nedostatek informací, podle kterých se rozhodují výrobci i spotřebitelé při alokaci svých zdrojů (Máče, 2012).

Veřejný sektor není primárně postaven na ziskovém principu a zahrnuje 10 základních odvětví: všeobecně veřejné služby (veřejná správa), obranu, veřejný pořádek a bezpečnost, ekonomické záležitosti (např. lesnictví, veřejnou dopravu, energetickou infrastrukturu nebo vědu a výzkum), ochranu životního prostředí, bydlení a společenskou infrastrukturu, zdravotnictví, rekreaci – kulturu – náboženství, vzdělávání a v neposlední řadě sociální služby (Slavík, 2014).

Veřejný sektor je tedy řízen veřejnou správou – státní správou a územní samosprávou. Veřejnou správu tvoří soustava úřadů s centrální ale i územní působností, jež podléhá veřejné kontrole ze strany kontrolních orgánů ale i občanů (Peková a kolektiv, 2012). Tato soustava úřadů a celková struktura veřejné správy bývá ovšem v každé zemi odlišná (Provazníková, 2015).

Věřnou správu lze vymezit v materiálním a formálním smyslu. „*Zatímco veřejnou správou v materiálním smyslu je označován souhrn všech správních činností předmětně souvisejících s vládnutím na ústřední i místní úrovni a s poskytováním veřejných služeb, veřejná správa ve formálním smyslu je činností organizačních jednotek a osob, jimiž jsou buďto správní úřady jakožto přímí nositelé veřejné správy, nebo úřední osoby vykonávající úkony správní povahy, anebo zařízení v postavení nepřímých subjektů veřejné správy*“ (Pomahač, 2013, s. 55).

Pro účely této práce je dále stěžejní územní samospráva, která je vykonávána v rámci příslušných územně administrativních jednotek, tedy v rámci krajů a obcí (Provazníková, 2015). Právě na obce a jejich možnosti využití zdrojů EU pro rozvoje veřejných služeb se zaměřují praktické kapitoly této práce.

2.1.4 Zabezpečení a poskytování veřejných služeb

Předpokladem zabezpečení veřejných služeb je existence adekvátního rozsahu a struktury institucí, které fungují v ekonomice. Pak lze rozdělovat úkoly v oblasti poskytování a financování veřejných služeb a to mezi různými institucionálními subjekty v rámci národního hospodářství (Stejskal a kolektiv, 2017).

V našich podmínkách jsou veřejné služby zabezpečovány strukturou veřejných subjektů (Šeflová, 2012). Tyto veřejné subjekty jsou považovány za veřejnou autoritu. (Stejskal a kolektiv, 2017). Existuje všeobecně platná kategorizace těchto zabezpečovatelů, která není samoučelnou záležitostí, nýbrž vynucenou realitou, aby byl zajištěn mechanismus co největšího efektu veřejných služeb pro občany (Vítek, 2001).

Pro účely zajištění dostupnosti poskytování veřejných služeb je stanoven systém zodpovědnosti za jejich poskytování, přičemž konkrétní kompetence, pravomoci a odpovědnosti za zajišťování veřejných služeb řeší kompetenční zákon a zákon o veřejné správě (Peková a kolektiv, 2012):

- A – veřejné služby přímo poskytované státem
- B – veřejné služby garantované zákonem a zabezpečované prostřednictvím samosprávy
 - B1 – kraje
 - B2 – obce (s povinností zabezpečit dostupnost a kvalitu služby, ale není taxativně určeno, jakým způsobem)
- C – doporučené k zabezpečení samosprávou (Vítek, 2001).

V našich podmínkách jsou tedy veřejné služby zabezpečovány na všech správních úrovních – na centrální úrovni, a na úrovni územní samosprávy (regionální a místní úroveň), jak je patrné z Tab. 2-1. Jedná se tedy o zabezpečování na úrovni státní správy a územní samosprávy (Provazníková, 2015).

Tab. 2- 1 Zajištění veřejných služeb v České republice

Stát	Státní úroveň	Regionální úroveň	Místní úroveň
ČR	Telekomunikace, poštovní služby, výroba a distribuce elektřiny, doprava, distribuce a prodej zemního plynu, doprava (železniční osobní i nákladní, letecká a vodní), voda a odpadní vody, vysílání, zdravotnické služby, vysokoškolské vzdělání, povinné sociální zabezpečení, sociální bydlení, služby péče o zdravotně postižené a seniory	Železniční osobní doprava, teplo, dodávky vody a odpadní vody, zdravotnické služby, vzdělávání (základní a střední, odborné a částečně vysokoškolské), povinné sociální zabezpečení, sociální bydlení, služby péče o zdravotně postižené a o seniory	Místní doprava cestujících, voda a odpadní vody, lůžkové a ambulantní zdravotnické služby, vzdělávání (základní a střední školy), doplňkový systém sociálního zabezpečení, sociální bydlení, péče o děti (0 – 6)

Zdroj: Vlastní zpracování dle Halásková (2012, s. 73).

Pro hlubší rozbor Tab. 2-1 je třeba doplnit oblasti, za které jsou jednotliví zabezpečovatelé zodpovědní. Na centrální úrovni veřejné služby zabezpečuje stát. Klíčové jsou služby telekomunikační, poštovní služby, sociálního zabezpečení, zdravotnické služby, služby dopravní (tzn. železniční – osobní i nákladní, letecká doprava), vysokoškolské vzdělávání, služby distribuce, prodeje a marketingu zemního plynu, nebo rozhlasové a televizní vysílání. Na regionální úrovni jsou veřejné služby zabezpečovány regiony. Důležité jsou služby v oblasti středoškolského vzdělávání, místní regionální dopravy, kultury, zdravotnické a nemocniční služby, služby péče o zdravotně postižené a seniory. Česká republika přitom patří mezi ty státy, které na regionální úrovni zabezpečují nejpestřeji nabídku veřejných služeb. Poslední úroveň jsou obce, jež zabezpečují veřejné služby na místní úrovni. Za nejdůležitější služby jsou považovány služby v oblasti předškolního a základního vzdělávání, místní dopravy a přepravy cestujících, kulturní služby, sociálního zabezpečení, vodohospodářské služby, sociální služby a služby péče o děti do šesti let věku (Halásková, 2012).

Je třeba poukázat na to, že rozsah zabezpečování veřejných služeb na státních úrovních se v jednotlivých zemích liší, a je různý v anglosaských, kontinentálních, skandinávských, středoevropských, východoevropských a jihoevropských zemích (Halásková, 2012). Tyto odlišnosti jsou dány jednak historickým vývojem, ale také ekonomickou úrovní států (Vítek, 2001).

V podmínkách České republiky jsou zabezpečovatelé veřejných služeb odpovědní za jejich produkci, rozsah, kvalitu i financování. Jsou garantem a zároveň i jejich regulátorem. Ovšem samotnou produkci neboli poskytování veřejné služby mohou přenést na subjekty soukromého ziskového nebo neziskového sektoru, ale i sektoru domácností (Stejskal a kolektiv, 2017). Pak například obce mohou toto provozování přenést na soukromé dodavatele to v rámci privatizace (tzn. zařízení pro provozování veřejných služeb a hospodářský výsledek provozovatele jsou plně v rukou soukromých vlastníků), nebo v rámci veřejně soukromého partnerství (poskytovatelem veřejné služby a vlastníkem příslušné infrastruktury je zcela nebo zčásti veřejný sektor a soukromý partner zajišťuje jeho technickou podporu, případně realizuje potřebné investice do infrastruktury) (Slavík, 2014). V této souvislosti se pak hovoří o partnerství veřejného a soukromého sektoru – PPP – Public Private Partnership (Peková a kolektiv, 2012). V současné době lze přitom vidět značné tendence přenášet produkci veřejných služeb na různé typy producentů, kde lze produkci financovat z různých zdrojů (Stejskal a kolektiv, 2017).

2.1.5 Rozvojový kontext obce s ohledem na rozvoj veřejných služeb

Obce lze považovat nejenom za zabezpečovatele veřejných služeb, ale také za územně samosprávné společenství občanů, jež tvoří územní celek vymezený hranicemi (Holeček, 2009). Jsou tedy dány jednak geograficky, ale také společenstvím občanů, kteří v něm žijí, a reprezentují právě zájmy svých občanů a zájmy demokratického systému.

V širší souvislosti obce vytváří podmínky pro sociálně ekonomický rozvoj svého území. Prvořadou úlohou je přitom zabezpečit pro své občany veřejné služby (Provazníková, 2015). Obce tedy v této oblasti musí sami nebo prostřednictvím zřízené právnické osoby zabezpečit dané veřejné služby. Zabezpečení je přitom otázkou garantování, organizování, regulace, financování i kontrolování celé produkce veřejných služeb. Obce nesou přímou odpovědnost za to, v jakém rozsahu a kvalitě budou veřejné služby poskytovány. Jsou zodpovědní i za formu produkce veřejných služeb a za jejich rozvoj, což je podmíněno nejenom otázkou financí,

ale také historickým vývojem, kulturními a společenskými zvyky, vyspělostí i stupněm rozvoje společenství dané obce (Stejskal a kolektiv, 2017).

Rozvoj veřejných služeb v současnosti obcím napomáhá utvářet a zvyšovat přitažlivost jednotlivých lokalit, a proto je pro ně důležité poskytovat fungující veřejné služby za dobré ceny (Holeček, 2009). Rozvoj veřejných služeb je tedy v České republice cílem regionálních politik, a v souladu s tímto cílem by měly při jejich rozvoji uplatňovat strategické postupy. Rozvoj veřejných služeb by měl zohledňovat všechny vlivy, které mohou na život obce působit, a výsledným produktem takového strategického přístupu by měl být komplexní program rozvoje obce. Ten je považován za informační, ale i řídicí dokument (Rektořík, Šelešovský, 1999).

Program rozvoje by měl obsahovat jak vývoj komunity v obci v minulém období, tak i zhodnocení aktuální situace a predikci vývoje obce do budoucnosti. Měl by tedy obsahovat úvod (zadání programu rozvoje), základní charakteristiku obce, její polohu, vnější vztahy, rozbor složek, funkčních systémů, ekonomické – ekologické – sociální – politické – podnikatelské situace, názory občanů, předpoklady a silné stránky obce, limity, bariery a slabé stránky obce, zhodnocení rozvoje, strategické cíle a návrhy opatření včetně finančních možností a možností využití různých dotačních či podpůrných fondů České republiky a Evropské unie (Rektořík, Šelešovský, 1999). Z hlediska veřejných služeb by měl program rozvoje minimálně zahrnovat oblasti patrné z Tab. 2-2.

Tab. 2- 2 Minimální program rozvoje obce vč. veřejných služeb

1. Základní údaj o obci <ul style="list-style-type: none"> • charakteristika, poloha, prostorové uspořádání, historie • složení zastupitelstva, rady, politická struktura orgánů obce
2. Vnější vztahy obce <ul style="list-style-type: none"> • bezprostřední územní vazby, umístění v regionu (okres)
3. Vnitřní situace obce <ul style="list-style-type: none"> • technická infrastruktura – el. Energie, vodovod, kanalizace, plynofikace, telefon, televize • zaměření obce (zemědělství, výrobní sféra – řemesla, průmysl, rekreace)
4. Demografická situace obce <ul style="list-style-type: none"> • věková struktura obyvatel, přírůstky, odliv obyvatel
5. Trh práce <ul style="list-style-type: none"> • pracovní příležitosti v obci a mimo obec, míra nezaměstnanosti
6. Bytové a nebytové objekty, pozemky, lesy <ul style="list-style-type: none"> • vlastnictví bytů, nebytových objektů, péče o bytové domy

7. Školství <ul style="list-style-type: none"> • předškolní zařízení, základní školství, možnosti středoškolského vzdělání
8. Zdravotnictví, sociální péče <ul style="list-style-type: none"> • dostupnost zdravotnických služeb, nemocnice • sociální služby, dostupnosti sociálních zařízení (domy důchodců)
9. Kultura, památky <ul style="list-style-type: none"> • společenský život • dostupnost kulturních zařízení (kina, divadla atd.), kulturní akce v obci • péče o památky
10. Sport a rekreace <ul style="list-style-type: none"> • sportovní zařízení, sportovní organizace, • rekreační zařízení, turismus (pro místní i externí)
11. Obchody a služby <ul style="list-style-type: none"> • maloobchodní sféra – dostupnost • komerční služby – dostupnost
12. Možnost podnikatelských aktivit <ul style="list-style-type: none"> • řemesla, drobné podnikání, ostatní
13. Životní prostředí <ul style="list-style-type: none"> • likvidace komunálního odpadu • péče o životní prostředí na území obce i v blízkém okolí
14. Doprava <ul style="list-style-type: none"> • dopravní obslužnost (železnice, silniční doprava, jiné) • napojení na dopravní síť (hlavní komunikace) • stav komunikací
15. Ekonomika obce <ul style="list-style-type: none"> • majetek obce – možnost využití • rozpočtová situace – vývoj hospodaření v minulosti (alespoň 3 roky), rozpočet v roce zpracování (příjmy, výdaje atd.), zadluženost, vazba místní ekonomiky na ekonomiku regionu, mikroregionu
16. Rozvoj obce <ul style="list-style-type: none"> • Věcně záměry včetně finančního ocenění • Vyhodnocení předpokladů a silných stránek • Vyhodnocení limitujících prvků, bariér a slabých stránek
17. Střednědobý, dlouhodobý ekonomicko-finanční výhled <ul style="list-style-type: none"> • vypracování výhledu hospodaření a financování obce na období nejméně 3 roků na bázi rozpočtu

Zdroj: Vlastní zpracování dle Rektořík a Šelešovský (1999, s. 16 – 17).

Nutné je podotknout, že veřejné služby jako jsou například veřejná doprava, sociální služby nebo školství aj., přímo i nepřímo podmiňují kvalitu života v regionech a obcích. Významný vliv na tuto kvalitu života má nabídka a rozsah poskytovaných veřejných služeb, a pokud je v obci jejich nedostupnost, a to zejména nedostupnost základních veřejných služeb, tak se kvalita života zhoršuje, obyvatelé ale i lokální podniky jsou znevýhodňováni, a tato lokální nedostupnost je velkou bariérou rozvoje obce (Maier, 2012).

Je také třeba říci, že otázka rozvoje je dlouhodobým procesem, který směřuje k vyváženému a udržitelnému zlepšování situace v obci. Je podmíněna především sociální situací a ekonomickými dispozicemi obce. Úvodní úvaha o rozvoji veřejných služeb v obci proto začíná otázkou ekonomické reálnosti, tedy zdali a za kolik může obec rozvoj veřejných služeb realizovat. Hlavním úkolem obce je tedy zajištění finančních zdrojů pro svěřené veřejné služby a další rozvojové potřeby (Holeček, 2009).

2.2 Financování veřejných služeb

Financování veřejných služeb je úkolem rozpočtové soustavy, prostřednictvím které je přerozděluje veřejné finance. Rozpočtová soustava zahrnuje jak veřejné rozpočty, tak i mimorozpočtové fondy, které jsou zpravidla účelovými, jako například Státní fond životního prostředí, který je obcemi k rozvoji veřejných služeb často využíván (Peková a kolektiv, 2012). Proto se tato část teoreticky zaměřené kapitoly věnuje způsobu a zdrojům financování veřejných služeb, mezi které patří nadnárodní zdroje (především rozpočet EU), státní rozpočet a rozpočtové fondy, mimorozpočtové fondy, rozpočty krajů a obcí, platby od spotřebitelů služeb, zdroje z ostatní (podnikatelské) či hospodářské činnosti, nebo dary a další zdroje (Stejskal a kolektiv, 2017). Pozornost je dále úzce zaměřena na zdroje EU a to jak na minulé programové období let 2007 až 2013, tak i na současné programové období let 2014 až 2020.

Na úvod této kapitoly je třeba vymezit i typy veřejných služeb jako takových statků, které jsou více či méně užitečné celé společnosti, a proto je veřejným zájem jejich zabezpečování a financování. Rozlišují se čisté a smíšené veřejné statky, a které se váže i odlišný způsob financování. Čisté veřejné statky jsou statky kolektivní smlouvy, jejichž spotřeba je automatická a financování je zčásti z finančních prostředků z rozpočtové soustavy. Pro čisté veřejné statky je charakteristická neoddělitelnost spotřeby, nekvantifikovatelnost podílu jednotlivce na spotřebě a spotřeba jedním uživatelem neubírá možnost spotřebovat tento statek (službu) jiným uživatelem. Smíšené veřejné statky jsou taktéž statky kolektivní spotřeby, ale liší se tím, že kvantita je dělitelná, a kvalita u nich dělitelná není. Jejich spotřeba může být dobrovolná (tj. fakultativní) nebo přikázaná státem, respektive zákonem. Jsou financovány prostřednictvím uživatelského poplatku, který je modifikovanou cenou. (Peková, Pilný, 2002).

2.2.1 Způsob a zdroje financování

Veřejné služby jsou financovány nebo spolufinancovány z veřejných prostředků, které jsou k tomuto účelu určeny. Jedná se o prostředky získávané od občanů a to nepřímým způsobem formou daní (Slavík, 2014). Zásadně jsou tedy veřejné služby hrazeny z veřejných prostředků dostupných od daňových poplatníků (Vítek, 2001).

Výdaje na zajištění veřejných služeb tvoří jednu ze čtyř typů účelových výdajů veřejného sektoru – dále se jedná o výdaje na samosprávu, státní správu, a reprodukci veřejných statků (Máče, 2012). Podle autora Pavlíka (2014) se ročně z veřejných rozpočtů v České republice vynakládá na veřejné služby 380 až 400 miliard korun. Z rozpočtu centrální vlády pak putuje na financování veřejných služeb okolo cca 5,6% HDP ročně, a z rozpočtů územní samosprávy se jedná o více jak 6% HDP ročně. Somik (2013) dokonce poukazuje na to, že vzhledem k rozvoji a růstu měst je třeba zrychlit i financování infrastruktury a služeb.

Otázku financování veřejných služeb je třeba řešit vždy individuálně pro jednotlivé druhy služeb (Stejskal a kolektiv, 2017). Při řešení otázky financování veřejných služeb je také třeba zvažovat hospodárnost vynakládání finančních prostředků versus užitek, který veřejné služby občanům přinesou. Autoři Peková, Pilná, Jetmar (2012) totiž poukazují na to, že velkým problémem v praxi bývá dosažení efektivnosti při vynakládání finančních zdrojů. Dalším problémem, který se v praxi objevuje, je systém rozdělování finančních prostředků. Prostředky se totiž často rozdělují na základě dodatečných příjmů, nikoliv s ohledem na schválenou rozvojovou strategii, jinou střednědobou strategii nebo finanční plán (Vítek, 2001).

Důležitou roli v systému financování veřejných služeb hraje finanční plán neboli rozpočet. Na úrovni obce se jedná o územní rozpočet, který *„představuje decentralizovaný peněžní fond, který se tvoří, rozděluje a používá na principu nenávratnosti, neekvivalence a nedobrovolnosti. Je současně bilancí, která dává do souladu očekávané příjmy a výdaje. Technicky musí být vždy vyrovnan i za cenu využití návratných finančních prostředků, pokud nejsou k dispozici rezervy. Rozpočet je finanční plán, který je sestavován na období jednoho roku v souladu s rozpočtovým obdobím celé rozpočtové soustavy. Dále rozpočet představuje nástroj realizace koncepce ekonomického a sociálního rozvoje obce či regionu tím, že stanoví priority v poskytování statků, alokuje zdroje mezi různé činnosti obce, případě rozhoduje o úrovni zdanění a poplatcích. Rozpočet poskytuje informace o finanční situaci a záměrech obce a kraje. Má tři roviny: rozhodovací, řídicí a kontrolní“* (Provazníková, 2015, s. 73).

Rozpočet by měl zajišťovat solventnost veřejných subjektů a zahrnovat jak očekávání příjmy a výdaje, tak i rezervy a půjčky. Příjmy a výdaje by měly být vyrovnané nebo mohou být deficitní, kdy jsou běžné příjmy menší než běžné výdaje. V tomto případě už se ovšem jedná o zhoršené financování kraje nebo obce. Právě proto by rozpočty měly být sestavovány v takové struktuře, která umožní uspořádat navrhované výdaje podle míry, v jaké je třeba přispívat na záměry vlády, kraje či obce (Provazníková, 2015). Na schéma běžného rozpočtu poukazuje Tab. 2-3.

Tab. 2- 3 Schéma běžného územního rozpočtu

Příjmy	Výdaje
<ul style="list-style-type: none"> daňové: <ul style="list-style-type: none"> svěřené daně sdílené daně místní (a regionální) daně správní poplatky (daně) 	<ul style="list-style-type: none"> všeobecné veřejné služby (veřejná správa apod.) veřejný pořádek (policie, hasiči apod.) vzdělání péče o zdraví (veřejné zdravotnictví atd.) bydlení, komunální služby na podnikání ostatní běžné výdaje (nahodilé, placené pokuty apod.) placené úroky běžné dotace jiným rozpočtům
<ul style="list-style-type: none"> nedaňové: <ul style="list-style-type: none"> uživatelské poplatky za služby příjmy z pronájmu majetku příjmy od vlastních neziskových organizací zisk z podnikání ostatní 	
<ul style="list-style-type: none"> přijaté transfery: <ul style="list-style-type: none"> běžné dotace ze státního rozpočtu běžné dotace ze státních fondů od územních rozpočtů ostatní běžné příjmy (nahodilé, přijaté dary, sankce apod.) 	
(Saldo – přebytek)	(Saldo – schodek)

Zdroj: Vlastní zpracování dle Provazníková (2015, s. 61).

Součástí tohoto rozpočtu jsou tedy jak příjmy, tak i výdaje, v rámci kterých je zahrnuto i financování veřejných služeb. Veřejné služby přitom mají různé zdroje financování, přičemž mezi ty nejzákladnější patří:

- nadnárodní zdroje (především rozpočet EU)
- státní rozpočet a rozpočtové fondy
- mimorozpočtové fondy
- rozpočty krajů a obcí

- platby od spotřebitelů služeb
- zdroje z ostatní (podnikatelské) či hospodářské činnosti
- dary a další zdroje (Stejskal a kolektiv, 2017).

Na podkladě nových přístupů mohou být veřejné služby financovány kombinací zdrojů veřejných se soukromými, neboli s uživatelskými poplatky, jak uvádí autoři Stejskal, Kuvíková, Meričková, Linhartová (2017). „*Participace spotřebitele na nákladech veřejné služby přispívá ke zvýšení racionality spotřebitele ve spotřebě a naplňuje požadavek definování užitku dané služby. Spotřeba bez přímé finanční platby (spoluúčast formou poplatku) vede k nadspotřebě (často i efektu přetížení) a neefektivní alokaci veřejných zdrojů. Spotřebitel si bez finančního stimulu neuvědomuje, že i tento druh služby je financován z veřejných rozpočtů (jím placených daní)*“ (Stejskal a kolektiv, 2017, s. 63). Finanční zdroje lze tedy kombinovat a využívat dle stanovených podmínek pro financování poskytování veřejných služeb a jejich rozvoje (Rektořík, Šelešovský, 1999).

I když uvedený výčet zdrojů financování veřejných služeb není taxativním výčtem, tak vzhledem k předmětu této práce, kterým je využití zdrojů Evropské unie pro rozvoj veřejných služeb v obcích, je další pozornost zaměřena pouze na zdroje Evropské unie.

2.2.2 Možnosti využití zdrojů EU pro rozvoj veřejných služeb obce

Zdroje Evropské unie jsou určeny členskými státy a jsou vypláceny ze strukturálních fondů a Kohezního fondu prostřednictvím Národního fondu. Tyto dotace jsou spolufinancovány ze strany obcí a lze o ně žádat v rámci sedmiletých cyklů – v současnosti se jedná o programové období 2014 až 2020 (Provazníková, 2015). Je třeba zmínit a vysvětlit, že tyto fondy financují regionální a strukturální politiku Evropské unie (Wokoun, 2006).

Počátky regionální politiky Evropské unie se datují k roku 1957, kdy byla v Římské smlouvě deklarována potřeba „*posílit jednotu svých ekonomik a zajistit harmonický rozvoj snižováním rozdílů existujících mezi různými regiony a zmírňováním zaostalosti méně rozvinutých oblastí*“ (Vilamová, 2004, s. 12). Na tomto podkladě proto byly založeny evropské fondy. Nejdříve vznikl v roce 1958 Evropský sociální fond a Evropský zemědělský podpůrný fond, a v roce 1993 poté Fond soudržnosti (Vilamová, 2004). V současnosti přitom existuje 5 evropských fondů: Evropský fond pro regionální rozvoj (zkratka ERDF), Evropský sociální fond (zkratka ESF), Fond soudržnosti / Kohezní fond (zkratka FS), Evropský zemědělský fond

pro rozvoj venkova (zkratka EAFRD), a Evropský námořní a rybářský fond (zkratka EMFF), (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2015).

Regionální a strukturální politika plní významný úkol, protože s její pomocí se Evropská unie a jednotlivé členské státy snaží snižovat rozdíly v životní úrovni mezi regiony a aktivně bojovat s vysokou nezaměstnaností a to formou podpory hospodářských a sociálních struktur v zaostávajících regionech a regionech s nevyhovující strukturou průmyslu. Hlavním nástrojem regionální a strukturální politiky jsou přitom právě strukturální fondy Evropské unie. K tomu, aby mohli příjemci pomoci z těchto strukturálních fondů získat podporu, a to na úrovni států, regionů nebo obcí, musí předkládat své projektové záměry a kvalitní projektovou dokumentaci (Wokoun, 2006). Konkrétní projekty jsou vždy předkládány pro danou výzvu jednoho ze sedmi operačních programů, do kterých jsou alokovány finanční prostředky z pěti již uvedených evropských fondů (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2015).

Prostřednictvím dotací Evropské unie a operačních programů mohou obce realizovat významné rozvojové programy, které přispívají k rozvoji obecní infrastruktury. Jedná se o rozvoj politiky bydlení, výstavbu a technikou obnovu vodovodů a úpraven vod, kanalizaci čističek odpadních vod, výstavbu a obnovu silniční sítě, opravu objektů sociální péče a další rozvoj veřejných služeb (Rektořík, Šelešovský, 1999).

Většina evropských dotací je účelově zaměřená a je záúčtovatelná, jak uvádí autorka Provazníková (2015).

Využití zdrojů v EU v ČR 2007-2013

V minulém programovém období let sedmiletého cyklu let 2007 až 2013 mohli obce využívat finanční prostředky ze strukturálních fondů Evropské unie s celkovou alokací pro ČR zhruba 26 mld. EUR (Wokoun, 2006). K financování aktivit krajů a obcí sloužilo sedm tematických operačních programů (zkratka OP): Integrovaný OP, OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, OP Lidské zdroje a zaměstnanost, OP Výzkum a vývoj pro inovace, OP Podnikání a inovace, OP Životní prostředí, OP Doprava.

- **„Integrovaný OP (IOP)** – Např. podpora služeb informační společnosti vč. elektronické veřejné správy – eGovernment, digitalizace vybraných datových zdrojů, investiční podpora při zajištění dostupnosti služeb umožňující návrat příslušníků nejvíce ohrožených sociálně vyloučených romských lokalit zpět na trh práce a do společnosti,

modernizace přístrojového vybavení a zvýšení úrovně technického zázemí zdravotnických zařízení, vybudování školících středisek služeb zaměstnanosti a spolupracujících organizací, modernizace systému krizového a havarijního managementu, zavádění standardů ve službách cestovního ruchu, podpora prezentace ČR jako destinace cestovního ruchu, podpora tvorby a aktualizace územních plánů obcí, regenerace bytových domů v problémových lokalitách - ekologické a energeticky efektivní sanace bytových domů, opravy konstrukčních nebo funkčních vad konstrukce domu apod.

- **OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OPVK)** - Např. zavádění vyučovacích metod, organizačních forem a výukových činností včetně tvorby modulových výukových programů s důrazem na mezipředmětové vazby pro rozvoj klíčových kompetencí, zlepšování podmínek pro využívání IT pro žáky i učitele, a to i mimo vyučování, podpora nabídky asistenčních služeb pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, rozvoj kompetencí pedagogů, rozšíření výuky v cizích jazycích, tvorba a modernizace kombinované a distanční formy studia, rozšíření výchovy k podnikatelství a inovacím, podpora mobility pracovníků mezi pracovišti výzkumu a vývoje a podnikatelským sektorem, stáže studentů, pedagogů a vědeckých pracovníků v soukromém a veřejném sektoru, podpora dalšího vzdělávání apod.
- **OP Lidské zdroje a zaměstnanost (OPLLZ)** - Např. další profesní vzdělávání podporované zaměstnavateli, uplatňování pružných forem organizace práce, zprostředkování zaměstnání, poradenské činnosti a programy, rekvalifikace, podpora začínajícím OSVČ, doprovodná opatření k získání a udržení zaměstnání, rozvoj institucí služeb zaměstnanosti, vzdělávání subjektů působících v oblasti sociálního začleňování, poradenské činnosti a programy pro sociálně vyloučené skupiny, podpora činností odstraňujících bariéry rovného přístupu ke vzdělání a zaměstnání, posilování etických standardů a zefektivnění řízení lidských zdrojů ve veřejné správě včetně vzdělávání zaměstnanců úřadů veřejné správy, politiků apod.
- **OP Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpI)** - Např. obnova výzkumných a vývojových laboratoří a na jejich vybavení moderní přístrojovou technikou, výstavba, rekonstrukce a rozšíření kapacit center excelence, vybudování, rekonstrukce a rozšíření kapacit vědy a výzkumu (VaV) ve veřejném sektoru včetně terciárního vzdělávání, zlepšení informovanosti veřejnosti o VaV apod.

- **OP Podnikání a inovace (OPPI)** - Např. podpora začínajícím podnikatelům, rozvoj informačních a komunikačních technologií, výstavba a rekonstrukce zařízení na výrobu a rozvod elektrické a tepelné energie z obnovitelných zdrojů, ochrana práv průmyslového vlastnictví, posílení vývojové a inovační kapacity podniků, podpora podnikatelských inkubátorů, infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů, příprava projektů podnikatelských nemovitostí a regionální infrastruktury, podpora nabídky kvalitních poradenských služeb, marketingová připravenost malých a středních podniků s cílem zvýšit jejich konkurenceschopnost na zahraničních trzích apod.
- **OP Životní prostředí (OPŽP)**- Např. čistírny odpadních vod, úpravní vody, informační systémy předpovědní povodňové služby, rekonstrukce spalovacích zdrojů, budování zařízení na využívání odpadů, sanace kontaminovaných lokalit, infrastruktura pro program REACH, implementace soustavy Natura 2000 včetně monitoringu zvláště chráněných území, výsadba a obnova remízů, alejí, větrolamů, ochrana proti vodní a větrné erozi, zjištění negativních důsledků hornické činnosti, tvorba environmentálních informačních materiálů, instalace obnovitelných zdrojů energie, např. solární systémy, kotle na biomasu, tepelná čerpadla, využití odpadního tepla atd.
- **OP Doprava (OPD)** - Např. modernizace železničních koridorů transevropských dopravních sítí (TEN-T), modernizace a zkapacitnění úseků kategorie D, R a ostatních silnic I. tříd sítě TEN-T, opatření k minimalizaci vlivů již dokončených staveb na životní prostředí a veřejné zdraví, elektrizace dalších železničních tratí mimo síť TEN-T, budování obchvatů a zklidňování dopravy v obydlené zástavbě mimo síť TEN-T, rozvoj sítě metra v Praze, vyšší zapojení železniční a vnitrozemské vodní dopravy do přepravních řetězců apod.,“ (strukturální-fondy IV, online).

Využití zdrojů v EU v ČR 2004-2020

V současném programovém období let 2014 až 2020 mohou obce „využívat finanční prostředky ze strukturálních fondů Evropské unie a omezeně z Kohezního fondu a z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (celková alokace pro ČR představuje zhruba 24 mld. Eur, což je zhruba 670 mld. Kč). Na financování aktivit krajů a obcí a jimi zřizovaných a zakládaných organizací lze využít prostředky téměř ze všech tematických operačních programů (sedm OP)“ (Provazníková, 2015, s. 174). Operační programy (zkratka OP) jsou víceoborové, a obsahově zaměřené na určitou oblast (Provazníková, 2015).

Mezi operační programy současného období 2014 – 2020 patří: Integrovaný regionální operační program (zkratka IROP), OP Životní prostředí (zkratka OPŽP), OP Zaměstnanost (zkratka OPZ), OP Doprava (zkratka OPD), Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (zkratka OPPIK), OP Výzkum – vývoj a vzdělávání (zkratka OPVVV), a Program rozvoje venkova (zkratka PRV), (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2015).

- **Integrovaný regionální operační program (IROP)** - Cílem je umožnění vyváženého rozvoje území, zkvalitnění infrastruktury, zlepšení veřejných služeb a veřejné správy a zajištění udržitelného rozvoje v obcích, městech a regionech.
- **OP Životní prostředí (OPŽP)** - Cílem je ochrana a zajištění kvalitního prostředí pro život obyvatel České republiky, podpora efektivního využívání zdrojů, eliminace negativních dopadů lidské činnosti na životní prostředí a zmírňování dopadů změny klimatu.
- **OP Zaměstnanost (OPZ)** - Cílem je zlepšení lidského kapitálu obyvatel a veřejné správy ČR. Cílem je podpora rovných příležitostí, adaptability zaměstnanců a zaměstnavatelů, dalšího vzdělávání, sociálního začleňování a boje s chudobou, zdravotních služeb, modernizaci veřejné správy a služeb a podporu mezinárodní spolupráce a sociálních inovací v oblasti zaměstnanosti, sociálního začleňování a veřejné správy.
- **OP Doprava (OPD)**- Cílem je podpora financování výstavby dopravní infrastruktury v České republice.
- **OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OPPIK)** - Cílem je dosažení konkurenceschopné a udržitelné ekonomiky založené na znalostech a inovacích.
- **OP Výzkum – vývoj a vzdělávání (OPVVV)** - Cílem je rozvoj lidských zdrojů pro znalostní ekonomiku a udržitelný rozvoj v sociálně soudržné společnosti. Součástí je podpora kvalitního výzkumu.
- **Program rozvoje venkova (PRV)** - cílem je obnova, zachování a zlepšení ekosystémů závislých na zemědělství prostřednictvím zejména agroenvironmentálních opatření, dále investice pro konkurenceschopnost a inovace zemědělských podniků, podpora vstupu mladých lidí do zemědělství nebo krajinná infrastruktura (strukturální-fondy III, online).

Na financování aktivit krajů a obcí a jimi zřizovaných a zakládaných organizací lze v současném programovém období využít prostředky i „z pěti programů přeshraniční spolupráce (spolupráce s Bavorskem, Saskem, Polskem, Slovenskem a Rakouskem). Obce omezeně i z Programu obnovy venkova jako účastníci Místních akčních skupin. Pro hlavní město Prahu je schválen jeden operační program. Největší možnosti pro územní samosprávné celky nabízí Integrovaný operační program a OP Životní prostředí“ (Provazníková, 2015, s. 174). Konkrétně pro veřejné služby a další rozvojové oblasti mohou obce žádat v programovém období 2014 – 2020 z vybraných operačních programů Evropských strukturálních a investičních fondů, které jsou patrné z Tab. 2-4.

Tab. 2- 4 Dotace Evropských strukturálních a investičních fondů (zkratka ESIF) pro programové období 2014 – 2020

Předmět dotace / zdroj	IROP	OPŽP	OPZ	OPD	OPPIK	OPVVV	PRV
DOPRAVA							
bezpečnostní opatření	x						
cyklostezky do práce a škol	x						
parkování	x						
nízkoemisní vozidla	x						
telematika	x						
dopravní terminály	x			x			
tramvajové a trolejové trasy				x			
VEŘEJNÉ SLUŽBY							
sociální služby	x		x				
zdravotní služby	x		x			x	
mateřské školy	x					x	
základní školy	x						
sociální bydlení	x		x				
sociální začleňování	x		x				
veřejná správa	x		x				
územní a koncepční dokumenty	x		x				
PODNIKÁNÍ							
brownfields					x		
sociální podnikání	x		x				
inovace			x		x	x	

KULTURA A CESTOVNÍ RUCH							
památky	x						
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ							
protipovodňová opatření		x					
kvalita ovzduší		x					
odpady		x					
ekologické zátěže		x					
péče o krajinu		x					x
energetické úspory		x					

Zdroj: Vlastní zpracování dle Ministerstva pro místní rozvoj (2015, s. 10).

Obce tedy mohou žádat ze sedmi operačních programů: IROP, OPŽP, OPZ, OPD, OPPIK, OPVTV, a PRV (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2015). O dotace z těchto operačních programů musí obce žádat na základě stanovených podmínek, to znamená, že obce „*mohou čerpat finance na základě individuálních výzev v jednotlivých operačních programech nebo i v rámci integrovaných nástrojů: Integrované územní investice, Integrované plány rozvoje v území a Komunitě vedeného místního rozvoje. Tyto nástroje respektují územní a urbánní dimenzi kohezní politiky v programovém období 2014 – 2020, zaměřují se na rozvoj vybraných území a umožňují financování z více fondů. Předkládání projektů je spojeno s požadavkem spolufinancování projektů (před, v průběhu a části i po realizaci po dobu udržitelnosti), což klade na žadatele nároky disponovat s finančními prostředky. U malých obcí může být spolufinancování projektů velkým problémem a nutí je k čerpání úvěrů a jejich nadměrnému zadlužování. Mezi další problémy patří i problém s nedostatečně kvalifikovanými lidskými zdroji a problém nízké informovanosti u představitelů malých obcí*“ (Provazníková, 2015, s. 174 – 175).

2.3 Dílčí závěr

Lze shrnout, že veřejné služby jsou zabezpečovány státem a orgány územní samosprávy. Je třeba zmínit, že v České republice funguje dvoustupňový systém územní samosprávy, který je tvořen obcemi a kraji, přičemž specifické postavení má hlavní město Praha. Do kompetencí českých obcí dle zákona spadá místní rozvoj, obecní policie, základní školství, bydlení, sociální služby, řízení zemědělství a lesnictví, dodávky vody, odpadní vody, tuhý odpad, veřejná doprava a spolupráce s obcemi a regiony. Do kompetencí krajů lze naopak zahrnout např. středoškolské a odborné vzdělání, sociální služby, zdravotnictví, životní prostředí, dopravu a regionální rozvoj (Halásková, 2012). Veřejné služby jsou financovány nebo spolufinancovány z veřejných prostředků. (Slavík, 2014). K tomuto účelu lze použít nadnárodní zdroje (především rozpočet EU), státní rozpočet a rozpočtové fondy, mimorozpočtové fondy, rozpočty krajů a obcí, platby od spotřebitelů služeb, zdroje z ostatní (podnikatelské) či hospodářské činnosti, a dary a další zdroje (Stejskal a kolektiv, 2017). Tyto zdroje slouží k zajištění standardu veřejných služeb, jak uvádí autorka Provazníková (2015), a aby byly vynaloženy efektivně, je třeba je rozdělovat podle priorit neboli podle toho, jaký má daná služba přínos pro místní společnost, a zda je nezbytná pro kvalitu života. Proto je v této souvislosti třeba rozlišovat mezi čtyřmi typy veřejných služeb. Prvním typem služeb jsou ty, ze kterých plyne užitek všem bez rozdílu (např. obecní policie), druhým typem jsou poté ty služby, které i když jsou poskytovány jednotlivcům, tak mají pořád širší přínos pro společnost (např. lékařská péče). Dalším typem služeb jsou ty, které jsou nezbytné pro kvalitu života a vyžadují velké investice (např. zásobování vodou). Posledním typem veřejných služeb jsou ty, jež jsou také nezbytné pro kvalitu života, ovšem je třeba je oprostit od tržního principu, protože by je nemohli využívat obyvatelé s nižšími příjmy (např. veřejná doprava), (Redlichová, 2013). Na to, jaké zdroje zejména z Evropské unie, je možné využívat pro rozvoj všech těchto veřejných služeb ve vybraných obcích Zlínského kraje ČR, se zaměřuje následující praktická část práce, přičemž nejvíce jsou na rozvoj veřejných služeb zaměřeny zejména operační programy:

- IROP – Integrovaný regionální operační program
- OPVVV – Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
- OPZ – Operační program zaměstnanost
- OPŽP – Operační program životní prostředí

3 Rozvoj místních veřejných služeb ve vybraných obcích Zlínského kraje

Předmětem této kapitoly je představení dvou vybraných obcí Zlínského kraje, jejich veřejných služeb a zejména financování jejich rozvoje. Jsou představeny dvě zvolené obce (Vidče a Prostřední Bečva), které mají okolo 1 700 obyvatel, jimž poskytují místní veřejné služby. Většině poskytovaným veřejným službám je věnována značná pozornost z hlediska jejich většinově kompletního seznamu i způsobu financování. Obsahem této části práce je tedy analýza místních veřejných služeb ve vybraných obcích Zlínského kraje za období let 2012 až 2017.

3.1 Analýza a financování místních veřejných služeb v obci Vidče v letech 2012 – 2017

Obec Vidče je územně administrativní jednotkou, která vykonává územní samosprávu. Řadí se mezi obce základního typu – obec I. stupně. Díky tomu obec dále administrativně spadá pod Rožnov pod Radhoštěm (obec II. stupně) a Vsetín (obec III. stupně). Představení jejich základních správních záležitostí je patrné z Tab. 3-1.

Tab. 3- 1 Obec Vidče v roce 2018

Obecní úřad	Vidče
Typ obce	Obec I. stupně
Kraj	Zlínský
Okres	Vsetín
Orgány obce	Zastupitelstvo
Rozloha	1 179 ha
Počet obyvatel	1 722

Zdroj: Vlastní zpracování dle oficiálního webu obce Vidče (I, online).

3.1.2 Analýza veřejných služeb v obci

Obec Vidče poskytuje svým občanům veřejné služby jako služby v obecném zájmu, které vedou k uspokojení potřeb celkem 1 722 občanů, jež utváří místní komunitu této obce (Vidče I, online). Mezi seznamem veřejných služeb obce Vidče se objevují jak služby sociální a zdravotní péče, tak i služby bezpečnosti a služby, které souvisí s kvalitou životního prostředí. Obec Vidče také poskytuje veřejné služby věcné (tj. školství – MŠ a ZŠ, zdravotnictví

a doprava), a veřejné služby správní (tj. bezpečnost – kamerový systém, policie). Mezi většinou kompletní seznam veřejných služeb obce Vidče patří 17 následujících služeb, které jsou pro další potřeby práce opatřeny číslem:

- 1. Svoz komunálního a nebezpečného odpadu – garantem služby je obec Vidče, jejím poskytovatelem Petr Těhan a uživatelem obyvatelé obce. Tato veřejná služba je financována obcí, z příjmy od občanů – 400 Kč/obyvatel, a z příjmů od chatařů (200 Kč se platí za objekt).
- 2. Dopravní obslužnost – garantem služby je Zlínský kraj, přičemž doprava je zajišťovaná autobusy ČSAD a poskytována ČSAD. Uživatelem služby jsou obyvatelé obce, a tato veřejná služba je financována obcí a pomocí příspěvků Zlínského kraje.
- 3. Veřejné osvětlení – garantem služby je obec, stejně jako je jejím poskytovatelem. Veřejné osvětlení slouží občanům (tj. uživatelům), a je financované jenom obcí.
- 4. Zdravotnická záchranná služba – je určena občanům obce, garantem i poskytovatelem služby je ZZK Zlínského kraje, a proto je financována obcí Vidče i z příspěvků Zlínského kraje.
- 5. Odvádění a čištění odpadních vod – garantem je DSO Vidče a Střítež n. B. Poskytovatelem služby je VAK Vsetín, a uživatelem jsou občané. Odvádění a čištění odpadních vod je financované z obce a příjmů ze stočného.
- 6. Sociální služby – garantem i poskytovatelem sociálních služeb je mikroregion Rožnovsko, a proto jsou sociální služby určeny všem obyvatelům mikroregionu. Jsou financovány obcí.
- 7. Doprava k lékaři – poskytovatelem i garantem je obec Vidče, která i tuto dopravu určenou občanům financuje.
- 8. Základní škola – garantem je ZŠ, poskytovatelem i zdrojem financí poté obec.
- 9. Mateřská škola – garantem je MŠ, poskytovatelem i zdrojem financí poté obec.
- 10. Údržba zeleně a veřejného prostranství – poskytovatelem i garantem je obec, která ve spolupráci s úřadem práce financuje tuto službu určenou občanům. Část roku se účtuje plat části správních zaměstnanců přes VPP na tuto položku – dotace z ÚP.
- 11. Zimní údržba komunikací – je služba určená občanů, kterou garantuje obec. Poskytovatelem je soukromá společnost VZOD. Tato služba je také financována ve spolupráci obce a úřadu práce.

- 12. Kulturní akce – služba určená občanům, garantovaná a poskytovaná obcí. Je financovaná obcí a z příjmu ze vstupného.
- 13. Kamerový systém – zvýšení bezpečnosti a prevence kriminality je určené občanům. Poskytovatelem, garantem i zdrojem financování je obec.
- 14. Činnost Městské policie Rožnov pod Radhoštěm – služba určená občanům. Poskytovatelem, garantem i zdrojem financování je obec.
- 15. Informace občanům – webové stránky a zpravodaj jsou službami určenými občanům. Poskytovatelem, garantem i zdrojem financování je obec.
- 16. Provoz knihovny – služba určená občanům. Poskytovatelem, garantem i zdrojem financování je obec.
- 17. Podpora sportu – služba určená občanům. Poskytovatelem, garantem i zdrojem financování je obec. K poskytování ovšem dochází i ve spolupráci s TJ Vidče.

Tyto veřejné služby jsou zabezpečovány a poskytovány v adekvátním rozsahu. Některé z těchto veřejných služeb jsou přitom poměrně důležitými pro každodenní fungování obce Vidče, jako například systém sběru a zpracování odpadů, dopravní infrastruktura, veřejné osvětlení nebo vodohospodářství. Obec Vidče má zodpovědnost za poskytování veřejných služeb na úrovni B2 a C. Lze zhodnotit, že na místní úrovni obec Vidče zabezpečuje dopravu svých obyvatel, a to formou zprostředkovatele ČSAD, dále zajišťuje dopravu k lékaři potřebným obyvatelům. Kromě toho spravuje odvádění a čištění odpadních vod obce, ambulantní sociální služby, zabezpečuje vzdělávání na úrovni mateřské školy a školy základní. Jelikož se v obci nenachází žádné národnostní menšiny, nebo sociálně slabší obyvatelé, tak není třeba sociálním službám například pro uživatele návykových látek věnovat zvýšenou pozornost. Obec Vidče proto nenabízí možnost sociálního bydlení nebo lůžkové zdravotnické služby. Na druhou stranu zvýšenou pozornost věnuje obec podpoře sportu, například fotbalu, stolnímu tenisu. V obci jsou již přes 70 let podporovány činnosti Tělovýchovné jednoty, která má přes 170 registrovaných členů.

Je třeba zhodnotit, že obec zabezpečuje poskytování nejdůležitějších služeb jako je předškolního základního vzdělávání, místní doprava a přeprava cestujících, kulturní služby, sociální zabezpečení, vodohospodářské služby, sociální služby a služby péče o děti do šesti let věku.

Veřejné služby obce Vidče jsou zohledňovány i v rámci jejího strategického rozvoje, a proto jsou součástí komplexního programu rozvoje obce. Tento plánovací dokument jednak zhodnocuje současné a minulé období obce, ale především uvádí predikci jejího dalšího vývoje včetně rozvoje veřejných služeb. Příkladem rozvoje veřejných služeb je zavedení kamerového systému v obci. Tento kamerový systém byl zprovozněn v roce 2017 za účelem zvýšení bezpečnosti a kriminality v obci.

Program rozvoje obce Vidče je zpracován na období let 2015 – 2020, je v souladu se zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích, a obsahuje i veřejné služby, jak poukazuje Tab. 3-2.

Tab. 3- 2 Obsah minimálního programu rozvoje obce Vidče na období let 2015 – 2020 včetně veřejných služeb

1. Úvod	
2. Analytická část	2.2 Východiska pro návrhovou část
2.1 Charakteristika obce <ul style="list-style-type: none"> • Území • Obyvatelstvo • Hospodářství • Infrastruktura • Vybavenost • Životní prostředí • Správa obce • Bezpečnost 	3. Návrhová část <ul style="list-style-type: none"> 3.1 Strategická vize 3.2 Programové cíle 3.3 Opatření 3.4 Rozvojové aktivity 3.5 Podpora realizace programu

Zdroj: Vlastní zpracování dle Programu rozvoje obce Vidče na období 2015 – 2020 (2015).

3.1.3 Financování rozvoje veřejných služeb

Veřejné služby a úhrada jejich nákladů je v obci Vidče financována z obecního rozpočtu, ve spolupráci s Úřadem práce, nebo Zlínským krajem. K rozvoji jsou používány dotace ministerstev a Státního fondu životního prostředí, nebo dotací Evropské unie. Obec má zkušenosti s čerpáním dotací z veřejných zdrojů, a to jak ze státního rozpočtu, tak ze Strukturálních fondů EU. Nejvýznamnějšími aktivitami investičního charakteru v posledních letech byly především odkanalizování obce (fondy EU a SFŽP), stavba víceúčelového hřiště (ROP) a zateplení budovy Sahara (MAS), zateplení budov OÚ a budovy služeb (SFŽP).

Vzhledem k deficitnímu rozpočtu, kdy obec hospodaří s vyššími výdaji než příjmy, si příliš nemůže dovolit investovat do rozvoje svých veřejných služeb (Program rozvoje obce Vidče, 2015, s. 12). Na tento rozpočet za období let 2012 - 2017 poukazuje Tab. 3-3, ze které je patrná i ta část zdrojů, jež jsou určeny na financování místních veřejných služeb.

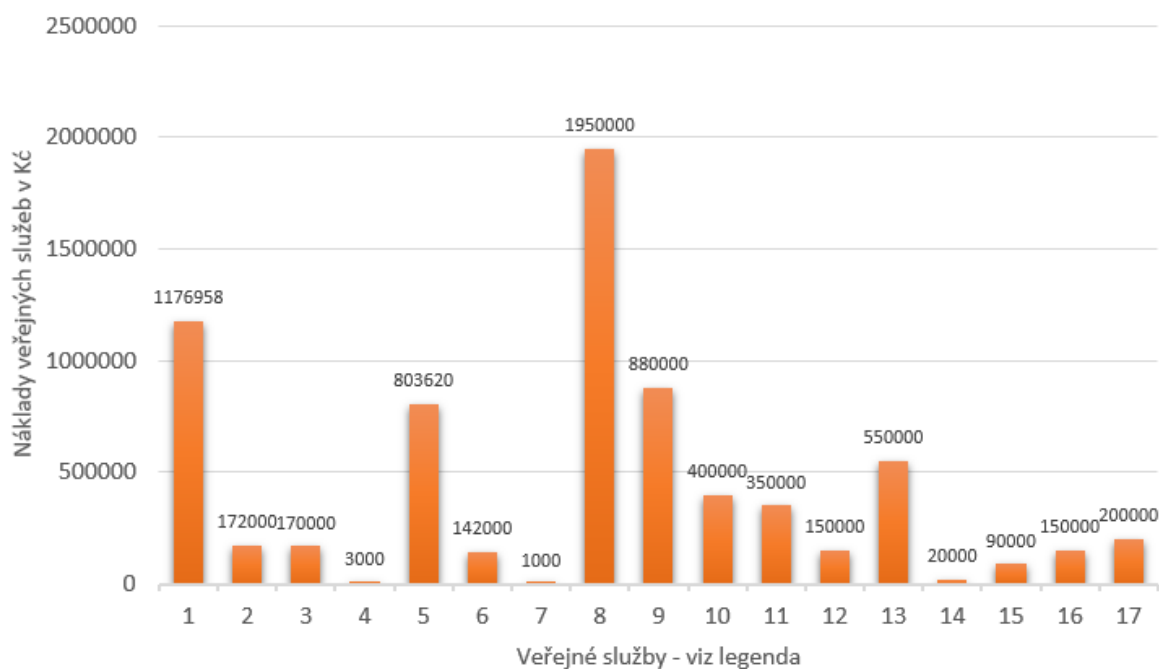
Tab. 3- 3 Rozpočet obce Vidče a podíl zdrojů určených na financování veřejných služeb za roky 2012-2017 (v tis. Kč)

Rok	Rozpočtované příjmy	Rozpočtované výdaje	Z toho financování uvedených veřejných služeb
2012	15696	26426	18132
2013	19782	21859	13061
2014	27799	30848	11731
2015	26713	27458	12056
2016	24556	30724	14585
2017	27437	35269	14190
Součet zdrojů určených na financování veřejných služeb			83755

Zdroj: Vlastní zpracování dle interních materiálů obce Vidče (2018).

Celkový rozpočet určený na financování veřejných služeb obce Vidče tvořil za roky 2012 – 2017 celkem 83 755 000,- Kč. V roce 2017 to bylo u vybraných veřejných služeb okolo 7 235 578,- Kč (Viz Příloha č. 1). Z tohoto rozpočtu za rok 2017 určeného na zabezpečení veřejných služeb největší podíl představovalo financování základní školy (tj. 27 % nákladů - 8. veřejná služba), dále svoz komunálního a nebezpečného odpadu (tj. 16 % nákladů - 1. veřejná služba), financování mateřské školy (tj. 12 % nákladů - 9. veřejná služba), a odvádění a čištění odpadních vod (tj. 11 % nákladů - 5. veřejná služba). Ostatní veřejné služby představovaly méně jak 10 % podíl nákladů, přičemž nejméně finančních prostředků bylo vynakládáno na dopravu k lékaři, činnost městské policie a zdravotnickou záchrannou službu. Výpočet těchto podílů vychází z Přílohy č. 1, stejně jako Graf 3-1 vychází z Přílohy č. 1. Graf 3-1 poukazuje na výši nákladů v celých Kč vynaložených na 17 analyzovaných veřejných služeb v roce 2017, přičemž je z něho patrné, že opravdu největší podíl financování tvoří ZŠ (8. veřejná služba).

Graf 3 - 1 Náklady vybraných veřejných služeb v obci Vidče za období roku 2017(v celých Kč)

Legenda číslování veřejných služeb dostupných na ose x

1. Svoz komunálního a nebezpečného odpadu; 2. Dopravní obslužnost – zajišťovaná autobusy ČSAD; 3. Veřejné osvětlení; 4. Zdravotnická záchranná služba; 5. Odvádění a čištění odpadních vod; 6. Sociální služby; 7. Doprava k lékaři; 8. Základní škola; 9. Mateřská škola; 10. Údržba zeleně a veřejného prostranství; 11. Zimní údržba komunikací; 12. Kulturní akce; 13. Kamery systém – zvýšení bezpečnosti a prevence kriminality; 14. Činnost Městské policie Rožnov pod Radhoštěm; 15. Informace občanům – webové stránky a zpravodaj; 16. Provoz knihovny; 17. Podpora sportu

Zdroj: Vlastní zpracování dle interních materiálů obce Vidče (2018).

Tab. 3-4 poté poukazuje na vývoj nákladů na roční provoz veřejných služeb rozvoje člověka dle klasifikace Benčo a kolektivu (2011, s. 142 - 145) v obci Vidče za období let 2012 - 2017.

Tab. 3- 4 Nákladovost veřejných služeb rozvoje člověka v obci Vidče v letech 2012 - 2017 (v tis. Kč)

Veřejná služba	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Zdravotnická záchranná služba	15	20	30	25	33	30
Sociální služby	34	24	23	32	0	142
Doprava k lékaři	0	0	0	13	33	1

Základní škola	1901	2408	2078	2016	2380	8603
Mateřská škola	1327	944	917	1736	952	1215
Kulturní akce	32	40	52	87	174	150
Provoz knihovny	109	108	128	148	2725	150
Podpora sportu	270	251	252	180	180	200

Zdroj: Vlastní zpracování dle interních materiálů obce Vidče (2018).

Tab. 3-5 poté poukazuje na vývoj nákladů na roční provoz veřejných služeb veřejné spotřeby státu dle klasifikace Benčo a kolektivu (2011, s. 142 - 145) v obci Vidče za období let 2012 - 2017.

Tab. 3- 5 Nákladovost veřejných služeb veřejné spotřeby státu v obci Vidče v letech 2012 - 2017 (v tis. Kč)

Veřejná služba	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Kamerový systém – zvýšení bezpečnosti a prevence kriminality	0	0	0	0	1	550
Činnost Městské policie Rožnov pod Radhoštěm	0	30	0	0	0	20
Informace občanům – webové stránky a zpravodaj	79	83	79	71	81	90

Zdroj: Vlastní zpracování dle interních materiálů obce Vidče (2018).

Tab. 3-6 nakonec poukazuje na vývoj nákladů na roční provoz ostatních veřejných služeb veřejné spotřeby státu dle klasifikace Benčo a kolektivu (2011, s. 142 - 145) v obci Vidče za období let 2012 - 2017.

Tab. 3- 6 Nákladovost ostatních veřejných služeb v obci Vidče v letech 2012 - 2017 (v tis. Kč)

Veřejná služba	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Svoz komunálního a nebezpečného odpadu	1152	1091	2213	3471	1487	1177
Dopravní obslužnost – zajišťovaná autobusy ČSAD	200	118	146	172	171	172
Veřejné osvětlení	385	410	313	473	2198	170

Odvádění a čištění odpadních vod, provozování vodovodu	10616	4910	1341	1482	1122	804
Údržba zeleně a veřejného prostranství	279	431	476	786	780	400
Zimní údržba komunikací	816	2187	3553	1294	2249	350

Zdroj: Vlastní zpracování dle interních materiálů obce Vidče (2018).

Financování rozvoje veřejných služeb se v obci Vidče v současném období 2015 – 2020 zaměřuje na naplňování prioritních oblastí Programu rozvoje obce Vidče:

1) Prioritní oblast: Občanská vybavenost, infrastruktura a dostupnost

- Zkvalitnění občanské vybavenosti pro rozvoj společenského a sportovního života v obci
- Dokončení rekonstrukce místních komunikací
- Navýšení počtu parkovacích míst
- Modernizace středu obce
- Vyřešení technických problémů s dešťovou a splaškovou kanalizací
- Rozšíření bytového hospodářství

2) Prioritní oblast: Bezpečnost

- Zvýšení bezpečnosti silničního provozu, zejména chodců
- Zabezpečení sesuvu půdy ohrožující rodinný dům

3) Prioritní oblast: Kultura, společenský život a volnočasové aktivity

- Aktivní systematická podpora spolků a konkrétních akcí
- Zavádění nových kulturních akcí

4) Prioritní oblast: Cestovní ruch

- Vylepšení dostupnosti obce pro cyklisty
- Odpočinková místa pro pěší turisty
- Vybudování přenosného dětského vleku

5) Prioritní oblast: Vzdělávání

- Rozšíření kapacity ZŠ
- Rozšíření zahrady MŠ o nové herní prvky
- Podpora ZŠ a MŠ

6) Prioritní oblast: Správa obce

- Komunikace s občany (Program rozvoje obce Vidče, 2015).

Lze uvést, že například pro účely zlepšení komunikace s občany obec již zřídila pracoviště Czech Point i internetové stránky obce.

3.2 Analýza a financování místních veřejných služeb v obci Prostřední Bečva v letech 2012 – 2017

Obec Prostřední Bečva je územně administrativní jednotkou, která vykována územní samosprávou. Řadí se mezi obce základního typu – obec I. stupně. Díky tomu obec dále administrativně spadá pod Rožnov pod Radhoštěm (obec. II. stupně) a Vsetín (obec III. stupně). Představení jejích základních správních záležitostí je patrné z Tab. 3-7.

Tab. 3- 7 Obec Prostřední Bečva v roce 2018

Obecní úřad	Prostřední Bečva
Typ obce	Obec I. stupně
Kraj	Zlínský
Okres	Vsetín
Orgány obce	Zastupitelstvo
Rozloha	23,5237 km ²
Počet obyvatel	1 733

Zdroj: Vlastní zpracování dle oficiálního webu obce Prostřední Bečva (I, online).

3.2.2 Analýza veřejných služeb v obci

Veřejné služby v obci Prostřední Bečva jsou poskytovány na místní úrovni občanům jako služby v obecném zájmu, jež vedou k uspokojení potřeb celkem 1 733 občanů (Prostřední Bečva I, online). Tito občané tvoří místní komunitu obce, která využívá kulturní a sociální služby, služby zdravotní péče, bezpečnostní služby, vodohospodářské služby a další služby související s kvalitou životního prostředí, ale i služby podstatné pro každodenní život – tj. svoz a likvidace odpadu, veřejné osvětlení. Obec Prostřední Bečva tedy poskytuje jak veřejné služby věcné (např. zdravotní služby, služby předškolního a základního vzdělávání), tak i veřejné služby správní (tj. bezpečnostní služby). Mezi většinově kompletní seznam veřejných služeb obce Prostřední Bečva patří 15 následujících služeb, které jsou pro další potřeby práce opatřeny číslem:

- 1) **Svoz a likvidace veškerého odpadu** – tato služba je poskytována obyvatelům obce a jejím garantem i poskytovatelem je samotná obec Prostřední Bečva. Služba je financována ze zdrojů obce a z příjmů od občanů - 450,- Kč/obyvatel + 250,- Kč senioři nad 70 let.
- 2) **Dopravní obslužnost** – je zajišťovaná autobusy ČSAD, tedy ČSAD Vsetín je jejím poskytovatelem. Garantem je Zlínský kraj, který na tuto veřejnou službu přispívá spolu s obcí Prostřední Bečva.
- 3) **Veřejné osvětlení** – je služba poskytovaná občanům obce. Jejím zdrojem financování, garantem i poskytovatelem je obec.
- 4) **Zdravotnická záchranná služba** – je služba garantovaná a poskytovaná ZZK Zlínský kraj. Je určena místním občanům a je financovaná ze zdrojů obce a příspěvkem Zlínského kraje.
- 5) **Odvádění a čištění odpadních vod** – je služba financovaná obcí a z příjmů ze stočného hrazeného občany, kterým je služba určena. Garantem je DSO Prostřední Bečva a Horní Bečva, poskytovatelem je poté obec.
- 6) **Provozování vodovodu** – tato služba je garantovaná obcí a určená jejím občanům. Poskytuje ji Sdružení pro výstavbu a užívání vodovodu Prostřední Bečva – Bacov. Toto sdružení také provoz vodovodu financuje.
- 7) **Sociální služby** – jsou služby určené obyvatelům mikroregionu Rožnovsko, a proto tento mikroregion sociální služby poskytuje i garantuje. Jsou financované obcí.
- 8) **Základní škola a Mateřská škola** – je určena žákům, a poskytovaná i financovaná obcí. Zabezpečení této vzdělávací služby pak garantují ZŠ a MŠ:
- 9) **Zimní údržba komunikací** – je službou určenou obyvatelům obce, přičemž obec je jejím garantem. Zimní údržbu poskytuje obec ve spolupráci se Správou a údržbou silnic Valašska. Tato veřejná služba je financovaná obcí ve spolupráci s Úřadem práce (část roku se účtuje plat části správních zaměstnanců přes VPP na tuto položku – dotace z ÚP).
- 10) **Kulturní akce** – jsou také určeny obyvatelům obce, a jsou garantovány i poskytovány obcí Prostřední Bečva, která je spolu z příjmy ze vstupného financuje.
- 11) **Informace občanům** – zpravodaj je určený obyvatelům, a je financován ze zdrojů obce. Obcí je zpravodaj garantován i poskytován.
- 12) **Provoz knihovny** – garantem i poskytovatelem této služby je obec. Ta knihovnu financuje pro účely uspokojení zájmů občanů.

- 13) **Podpora sportu** – garantem i poskytovatelem této služby je obec. Ta sport financuje pro účely uspokojení zájmů občanů. Sportovní aktivity jsou ovšem v obci poskytovány i ve spolupráci s FK Prostřední Bečvou a TJ Kněhyně.
- 14) **Podpora hasičů** – je financovaná ze zdrojů obce. Je určena členům SDH, přičemž starosta SDH je garantem této služby. Podpora hasičů je poskytována SDH Prostřední Bečva a SDH Kněhyně.
- 15) **Podpora ostatních složek** – je určena členům spolků a financovaná ze zdrojů obce. Jejím poskytovatelem je Česká červený kříž Prostřední Bečva, Dechová hudba Záhořané z Valašska z.s., Honební společenstvo Prostřední Bečva, Jezdecký klub Prostřední Bečva, Klub důchodců, Myslivecký spolek Radegast, Sakumpikum z.s., Svaz zahrádkářů. Garantem této služby jsou předsedové zájmových spolků.

Všechny veřejné služby poskytuje obec v souladu s potřebami a možnostmi obce. Prostřední Bečva zabezpečuje jak veřejné služby potřebné pro denní život, tak veřejné služby orientující se na zvýšení kvality života občanů (např. sport, kulturní akce). Komunitě obce nabízí jak služby české pošty a Czech Pointu, tak i zdravotní služby praktického, dětského a zubního lékaře, ale i sociální služby. Rodinám jsou k dispozici dvě mateřské školy (tj. MŠ střed a MŠ Kněhyně), a základní škola od 1. do 5 třídy (tedy první stupeň), včetně obecní knihovny umístěné v Domě služeb vybavené internetem. V obci je kromě svozu směsného a tříděného odpadu občanům s trvalým pobytem v obci k dispozici i sběrný dvůr na velkoobjemový odpad, elektrospotřebiče, tříděný odpad, nebezpečný odpad, pneumatiky a odpad kovový, včetně bioodpadu. V letním období slouží občanům obce k rekreaci přírodní koupaliště biotop, jež je součástí sportovně rekreačního areálu vybaveného i bufetem s občerstvením. Proto lze zhodnotit, že veřejné služby obce se snaží odpovídat ideálu spokojeného života a vést k uspokojení společenských potřeb, a to v souladu s ustanovením veřejných služeb Evropskou komisí. Zodpovědností obce Prostřední Bečva je poskytovat veřejné služby na úrovni B2 (garantované zabezpečení dostupnosti a kvality služeb) a C (doporučené zabezpečení dostupnosti a kvality služeb).

Obec Prostřední Bečva zabezpečuje nejdůležitější služby jako služby v oblasti předškolního a základního vzdělávání, místní dopravy a přepravy cestujících, kulturní služby, sociálního zabezpečení, vodohospodářské služby, sociální služby a služby péče o děti do šesti let věku. Tyto veřejné služby jsou na úrovni obce Prostřední Bečva zabezpečovány v adekvátním rozsahu zastupitelstvem obce a dalšími subjekty.

Bohužel veřejné služby nejsou oproti obci Vidče nijak koncepčně řešeny, neboť obec Prostřední Bečva nemá vypracován komplexní program rozvoje obce. O tvorbu tohoto plánovacího, informačního a řídicího dokumentu se ovšem obec od roku 2016 snaží, a to za účelem zkvalitňování života v obci, ale i za účelem zvýšení atraktivnosti této lokality. Kvalita a rozvoj veřejných služeb totiž přímo i nepřímo podmiňuje kvalitu života v obci. Program rozvoje obce by napomohl vytvářet přitažlivost této rekreačně turistické destinace, ale i spokojenost místních občanů se životem v obci, neboť v obci není stoprocentní spokojenost s kulturním, společenským a sportovním vyžitím, a více jak 2/3 nespokojenost s podmínkami pro podnikání. Naopak spokojeni jsou občané se životním prostředím, které je dané lokalitou Beskyd, s bydlením, rozvojem obce a informovaností občanů, jak vyplývá z vlastního šetření realizovaného obcí Prostřední Bečva.

3.2.3 Financování rozvoje veřejných služeb

Jelikož je obec Prostřední Bečva zodpovědná nejenom za zabezpečení dostupnosti a kvality veřejných služeb, ale i za jejich financování, tak všechny veřejné služby poskytované na místní úrovni jsou financovány z vlastních zdrojů obce – z rozpočtu obce, ve spolupráci se Zlínským krajem, místními Sdruženími a Úřadem práce. Veřejné služby jsou financovány jak ze zdrojů veřejných, tak i soukromých, a to z poplatků občanů. S financováním rozvoje veřejných služeb z dotací má obec Prostřední Bečva menší zkušenost než obec Vidče, neboť příjemcem dotací na rozvoj veřejných služeb zpravidla bývá někdo jiný než obec. Nejvýznamnějšími aktivitami investičního charakteru v posledním období byl například projekt kanalizace, kompostérny 1 a 2, nebo zateplení sokolovny. Lze zhodnotit, že obec hospodář s deficitním rozpočtem, neboť výdaje převyšují příjmy, a tak má problém s finančním zabezpečením veřejných služeb. Na tento rozpočet za období let 2012 - 2017 poukazuje Tab. 3-8, ze které je patrná i ta část zdrojů, jež jsou určené na financování místních veřejných služeb.

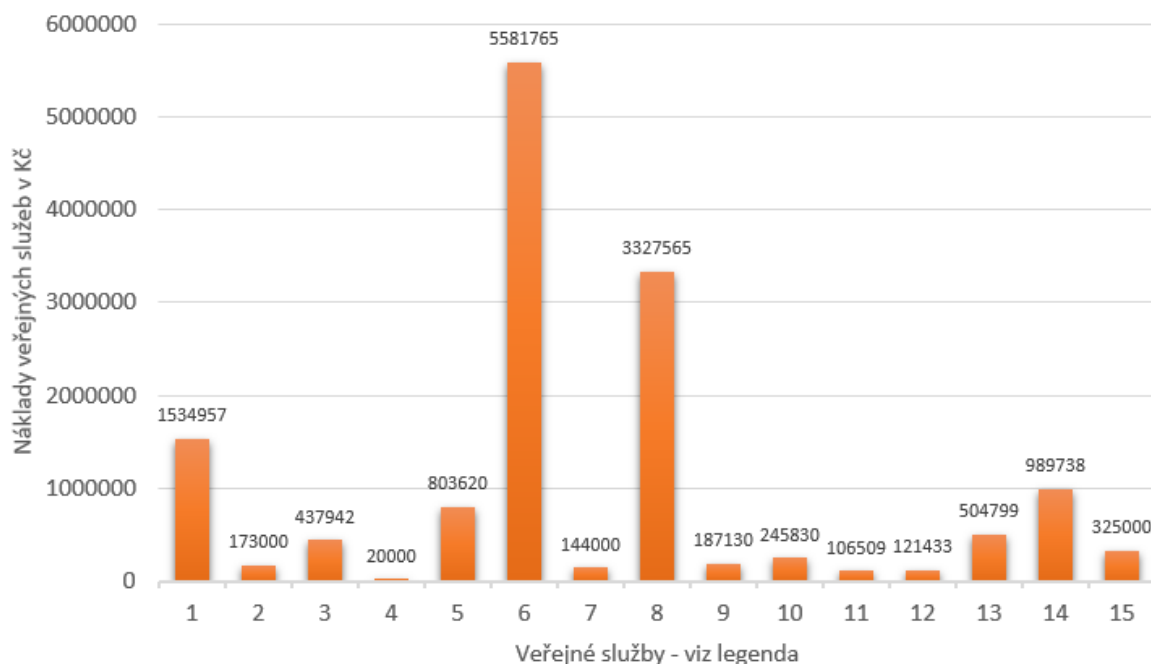
Tab. 3- 8 Rozpočet obce Prostřední Bečva a podíl zdrojů určených na financování veřejných služeb za roky 2012-2017 (v tis. Kč)

Rok	Rozpočtované příjmy	Rozpočtované výdaje	Z toho financování uvedených veřejných služeb
2012	17898	23898	9050
2013	19795	29685	10400
2014	32627	73627	54448
2015	36078	45078	11229
2016	24124	23104	11926
2017	26624	36464	14505
Součet zdrojů určených na financování veřejných služeb			133431

Zdroj: Vlastní zpracování dle interních materiálů obce Prostřední Bečva (2018).

Celkový rozpočet určený na financování veřejných služeb obce Prostřední Bečva tvořil za roky 2012 - 2017 celkem 133 431 000,- Kč. V roce 2017 to bylo okolo 14 503 288,- Kč (Viz. Příloha č. 2). Z tohoto rozpočtu za rok 2017 určeného na zabezpečení veřejných služeb největší podíl představovalo financování vodovodu (tj. 38% nákladů - 6. veřejná služba), provoz mateřských škol a školy základní (tj. 23% nákladů - 8. veřejná služba). Méně výdajů pak vydala obec na svoz a likvidaci odpadu (tj. 11% nákladů - 1. veřejná služba), nebo na podporu hasičů (tj. 7% nákladů - 14. veřejná služba), či na odvod a čištění odpadních vod (tj. 6% nákladů - 5. veřejná služba). Z výsledků je tedy patrné, že na kulturní a sportovní služby byla vynaloženo velmi málo finančních prostředků, s čímž jsou občané nespokojeni. Ostatní veřejné služby poté představovaly méně jak 3% podíl nákladů, přičemž nejméně finančních prostředků obec Prostřední Bečva vynaložila na zdravotnickou záchrannou službu. Výpočet těchto podílů vychází z Přílohy č. 2, stejně jako Graf 3-2 vychází z Přílohy č. 2. Graf 3-2 poukazuje na výši nákladů v celých Kč vynaložených na 15 analyzovaných veřejných služeb v roce 2017, přičemž je z něho patrné, že opravdu největší podíl financování tvoří vodovod (6. veřejná služba).

Graf 3 - 2 Náklady vybraných veřejných služeb v obci Prostřední Bečva za období roku 2017 (v celých Kč)

Legenda číslování veřejných služeb dostupných na ose x

1. Svoz a likvidace veškerého odpadu; 2. Dopravní obslužnost – zajišťovaná autobusy ČSAD; 3. Veřejné osvětlení; 4. Zdravotnická záchranná služba; 5. Odvádění a čištění odpadních vod; 6. Provozování vodovodu; 7. Sociální služby; 8. Základní škola a Mateřská škola; 9. Zimní údržba komunikací; 10. Kulturní akce; 11. Informace občanům – zpravodaj; 12. Provoz knihovny; 13. Podpora sportu; 14. Podpora hasičů; 15. Podpora ostatních složek

Zdroj: Vlastní zpracování dle interních materiálů obce Prostřední Bečva (2018).

Tab. 3-9 poté poukazuje na vývoj nákladů na roční provoz veřejných služeb rozvoje člověka dle klasifikace Benčo a kolektivu (2011, s. 142 – 145) v obci Prostřední Bečva za období let 2012 – 2017.

Tab. 3- 9 Nákladovost veřejných služeb rozvoje člověka v obci Prostřední Bečva v letech 2012 – 2017 (v tis. Kč)

Veřejná služba	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Zdravotnická záchranná služba	35	35	60	15	40	20
Sociální služby	50	60	60	80	145	144
Základní škola a Mateřská škola	2850	3060	6813	2913	2394	3328
Kulturní akce	250	250	205	260	260	246

Provoz knihovny	50	50	60	62	80	121
Podpora sportu	385	566	413	376	400	505

Zdroj: Vlastní zpracování dle interních materiálů obce Prostřední Bečva (2018).

Tab. 3-10 poté poukazuje na vývoj nákladů na roční provoz veřejných služeb veřejné spotřeby státu dle klasifikace Benčo a kolektivu (2011, s. 142 – 145) v obci Prostřední Bečva za období let 2012 - 2017.

Tab. 3- 10 Nákladovost veřejných služeb veřejné spotřeby státu v obci Prostřední Bečva v letech 2012 - 2017 (v tis. Kč)

Veřejná služba	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Informace občanům – zpravodaj	25	30	78	75	110	107
Podpora hasičů	1625	515	810	508	420	990
Podpora ostatních složek	150	204	322	955	244	325

Zdroj: Vlastní zpracování dle interních materiálů obce Prostřední Bečva (2018).

Tab. 3-11 nakonec poukazuje na vývoj nákladů na roční provoz ostatních veřejných služeb dle klasifikace Benčo a kolektivu (2011, s. 142 – 145) v obci Prostřední Bečva za období let 2012 - 2017.

Tab. 3- 11 Nákladovost ostatních veřejných služeb v obci Prostřední Bečva v letech 2012 – 2017 (v tis. Kč)

Veřejná služba	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Svoz a likvidace veškerého odpadu	1420	1920	4084	1553	1610	1535
Dopravní obslužnost – zajišťovaná autobusy ČSAD	120	120	573	172	175	173
Veřejné osvětlení	400	400	466	300	400	438
Odvádění a čištění odpadních vod	0	0	32880	2432	2578	804
Provozování vodovodu	1290	1290	811	1166	1570	5582
Zimní údržba komunikací	400	1900	6813	362	1500	187

Zdroj: Vlastní zpracování dle interních materiálů obce Prostřední Bečva (2018).

Financování rozvoje veřejných služeb se přitom v současné době v obci Prostřední Bečva zaměřuje na rekonstrukci zahrad obou mateřských škol a základní školy, a na výstavbu chodníků. Tyto dva záměry jsou prioritou v rozvoji veřejných služeb.

4 Zhodnocení možností využití zdrojů EU ve vybraných obcích Zlínského kraje

Předmětem této kapitoly je zhodnocení možností využití zdrojů Evropské unie pro rozvoj veřejných služeb v obcích Vidče a Prostřední Bečva. Toto zhodnocení se nejprve zaměřuje na rozbor minulých záměrů obcí, jež byly financovány ze zdrojů Evropské unie v letech 2012 – 2017. Je zhodnocen a porovnán typ veřejných služeb, které obce financovaly ze zdrojů EU, oblast projektů, náklady projektů, podíl zdrojů EU, podíl ostatních a vlastních zdrojů. Následně je rozebráno financování rozvoje veřejných služeb v programové období let 2007 - 2013, a v programovém období let 2014 – 2020, a zhodnoceno, ve kterém období obce využívaly zdroje EU nejvíce. Ve další části jsou poté zhodnoceny operační programy IROP, OPVTV, OPZ, OPŽP, které jsou určeny obcím v programovém období let 2014 – 2020. V poslední části jsou zhodnoceny projekty a jejich počet, které by v současném programovém období 2014 – 2020 mohli obce ještě realizovat za účelem rozvoje svých veřejných služeb. Výsledky tohoto zhodnocení a vzájemné komparace obou obcí vedou k formulaci klíčových doporučení pro lepší využívání zdrojů Evropské unie, která jsou výhradně určena dvěma vybraným obcím Zlínského kraje – Vidče a Prostřední Bečva.

4.1 Zhodnocení využití zdrojů EU v obcích v letech 2012 – 2017

Pro účely zhodnocení využití zdrojů EU v obcích Vidče a Prostřední Bečva jsou identifikována následující kritéria, jak poukazuje Tab. 4-1, podle kterých se bude zhodnocení ve zvoleném časovém období realizovat.

Tab. 4 - 1 Kritéria pro hodnocení využití zdrojů EU obcemi - Vidče a Prostřední Bečva

Kritérium č. 1	Typ veřejných služeb
Kritérium č. 2	Oblast a náklady projektu
Kritérium č. 3	Podíl zdrojů EU, ostatních a vlastních zdrojů

Zdroj: Vlastní zpracování.

Ve stanoveném období let 2012 – 2017 realizovaly obě obce za pomoci zdrojů Evropské unie několik investičních záměrů týkajících se rozvoje veřejných služeb v obci.

Pro rozvoj veřejných služeb v obci využila Vidče Státní fond životního prostředí České republiky (zkratka SFŽP ČR), jak poukazuje Tab. 4-2, který zajišťuje čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů Evropské unie pro sektor životního prostředí v operačním programu Životní prostředí. Z tohoto operačního programu profinancovala obec Vidče záměry týkající je energetické úspory budov sloužících pro účely veřejných služeb, rozhlasu v rámci protipovodňového systému, nákupu kompostérů, svozového vozidla a kontejnerů, přírodního hřiště v areálu MŠ, revitalizace zeleně a řešení sesuvu půdy. Obec Vidče nevyužila v letech 2012 – 2017 jiný zdroj než SFŽP.

Tab. 4 - 2 Projekty obce Vidče financované s podporou EU v letech 2012 – 2017 (Kč)

Projekt	Celkové náklady vč. DPH	Dotace	Zdroj dotace	Programové období
Odkanalizování obce	181 711 785 Kč	154 455 017 Kč	Státní fond životního prostředí	2007-2013
Energetické úspory budovy služeb	1 825 832 Kč	975 543 Kč	Státní fond životního prostředí	2007-2013
Energetické úspory budovy obecního úřadu	4 800 973 Kč	2 980 687 Kč	Státní fond životního prostředí	2007-2013
Protipovodňový systém („rozhlas“)	1 259 892 Kč	1 070 908 Kč	Státní fond životního prostředí	2007-2013
Likvidaci bioodpadu v obci Vidče (nákup kompostérů)	1 059 476 Kč	898 293 Kč	Státní fond životního prostředí	2007-2013
Separace a svoz bioodpadu v obci Vidče (nákup svozového vozidla a kontejnerů)	2 161 780 Kč	1 875 513 Kč	Státní fond životního prostředí	2007-2013
Na zahradě je nám hej, proto do ní utíkej (přírodní hřiště v areálu mateřské školy)	740 937 Kč	629 796 Kč	Státní fond životního prostředí	2007-2013

Energetické úspory budovy tělocvičny Vidče	5 854 915	2 341 966 Kč	Státní fond životního prostředí	2014-2020
Revitalizace zeleně v centru obce Vidče	967 247 Kč	580 348 Kč	Státní fond životního prostředí	2014-2010
Sesuv půdy v obci Vidče - Stabilizace sesuvu u RD č. p. 13	2 561 037 Kč	2 176 881 Kč	Státní fond životního prostředí	2014-2010

Zdroj: Vlastní zpracování dle interních materiálů obce Vidče (2018).

V případě obce Prostřední Bečva lze zhodnotit, že obec má zkušenosti s čerpáním zdrojů ze Státního fondu životního prostředí ČR, z Ministerstva pro místní rozvoj, z Ministerstva životního prostředí, z Regionálního operačního programu Střední Morava (zkratka ROP Střední Morava), nebo i Operačního programu Životní prostředí. Obec Prostřední Bečva přitom v letech 2012 - 2017 profinancovala záměry týkající se rekonstrukce obecního úřadu včetně zateplení, zateplení dalších budov (tj. mateřské školy, základní školy, hasičské zbrojnice, domu služeb), zakoupila svozové vozidlo, rozšířila sportovně rekreační areál, zavedla bezdrátový rozhlas pro účely protipovodňových opatření, a učinila revitalizaci centra obce ve třech etapách, což bylo investičním záměrem s nejvyšším rozpočtem. Druhým nejdražším investičním záměrem rozvoje veřejných služeb v obci byl přírodní koupací biotop. Tab. 4-3 poté poukazuje na seznam projektů rozvoje veřejných služeb financovaných z dotací Evropské unie, přičemž obec Prostřední Bečva použila EU zdroje ze SFŽP, ROP Střední Morava, SZIF a ostatní zdroje z MŽP.

Tab. 4 - 3 Projekty obce Prostřední Bečva financované s podporou EU v letech 2012 – 2017 (Kč)

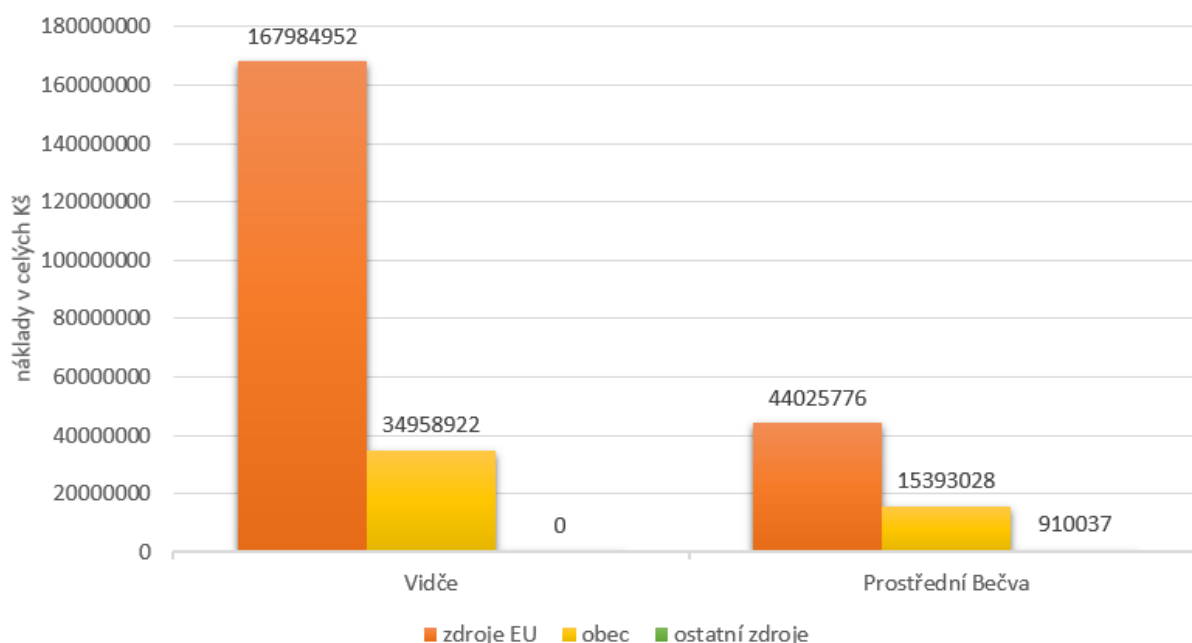
Projekt	Celkové náklady vč. DPH	Dotace	Zdroj dotace	Programové období
Informační centrum (rekonstrukce OÚ)	1,188,611 Kč	1,010,319 Kč	Státní fond životního prostředí	2007-2013
Zateplení hasičské zbrojnice střed	1,017,707 Kč	865,051 Kč	Státní fond životního prostředí	2007-2013
Bezdrátový rozhlas-protipovodňové opatření	3,247,817 Kč	2,760,644 Kč	Státní fond životního prostředí	2007-2013

Zateplení MŠ střed	2,201,014 Kč	1,870,782 Kč	ROP Střední Morava	2007-2013
Zateplení hasičské zbrojnice Kněhyně	866,487 Kč	736,513 Kč	ROP Střední Morava	2007-2013
Rozšíření sportovně-rekreačního areálu	1,310,839 Kč	1,114,213 Kč	ROP Střední Morava	2007-2013
Snížení prašnosti (malotraktor)	1,109,805 Kč	910 037,04 Kč	Ministerstvo životního prostředí	2007-2013
Zateplení domu služeb	1,215,505 Kč	1,033,179 Kč	ROP Střední Morava	2007-2013
Revitalizace centra obce - 1. etapa	9,533,328 Kč	8,094,789 Kč	ROP Střední Morava	2007-2013
Přírodní koupací biotop	6,637,193 Kč	5,641,614 Kč	ROP Střední Morava	2007-2013
Zateplení MŠ Kněhyně	1,676,153 Kč	1,424,730 Kč	ROP Střední Morava	2007-2013
Revitalizace centra obce - 2. etapa	8,123,329 Kč	6,904,830 Kč	ROP Střední Morava	2007-2013
Rekonstrukce výletišť kněhyně	399, 023 Kč	317.623,00	Státní zemědělský intervenční fond	2007-2013
Zateplení základní školy	1,652,459 Kč	1,404,590 Kč	ROP Střední Morava	2007-2013
Zateplení obecního úřadu	1,188,611 Kč	1,010,319 Kč	ROP Střední Morava	2007-2013
Revitalizace centra obce - 3. etapa	2,460,193 Kč	2,091,164 Kč	ROP Střední Morava	2007-2013
BRKO (svozové auto)	1,723,741 Kč	1,465,180 Kč	Státní fond životního prostředí	2014-2020
Zásobování vodou	7,388,513 Kč	6,280,236 Kč	Státní fond životního prostředí	2014-2020

Zdroj: Vlastní zpracování dle interních materiálů obce Prostřední Bečva (2018).

Finanční alokace ze zdrojů EU tvořila v případě obce Vidče 83% (167 984 952,- Kč), s vlastním 17% spolufinancováním obce (34 958 922,- Kč). V případě obce Prostřední Bečva se pak jednalo o finanční alokace ze zdrojů EU v podílu 73% (44 025 776,00 Kč), s vlastním 26% spolufinancováním obce (15 393 027,96 Kč), a s použitím 1% státní dotace MŽP (910 037,04 Kč), jak poukazuje Graf 4-1.

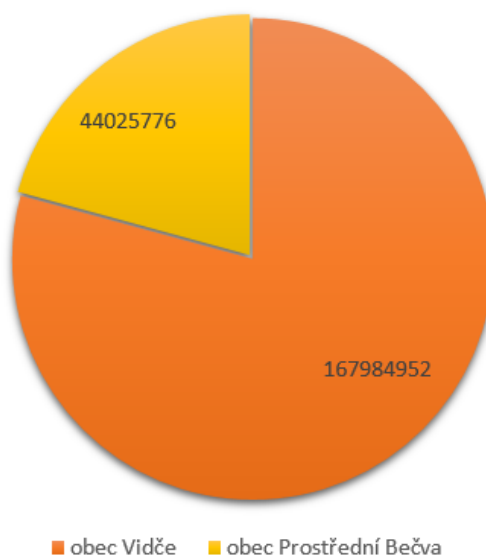
Graf 4 - 1 Finanční alokace ze zdrojů EU, vlastních zdrojů obcí Vidče a Prostřední Bečva a ostatních zdrojů na projekty rozvoje veřejných služeb v letech 2012-2017 (v celých Kč nákladů)

Zdroj: Vlastní zpracování dle interních materiálů obce Vidče (2018) a obce Prostřední Bečva (2018).

Na základě provedených hodnocení využití zdrojů Evropské unie k rozvoji veřejných služeb ve dvou vybraných obcích lze říci, že obce se snaží využívat finanční prostředky z dotací EU zejména na životní prostředí a revitalizaci svých obecních částí, méně pak na rozvoj kultury, sportu nebo vzdělávání. Mezi oběma obcemi je ovšem velký rozdíl ve výši využití zdrojů EU, neboť jak je patrné z Grafu 4-2, tak obec Vidče využila ve sledovaném období let 2012 až 2017 celkem 167 984 952,- Kč, kdežto obec Prostřední Bečva pouze 44 025 776,- Kč, což je o celých 123 959 176 Kč méně.

Graf 4 - 2 Komparace finanční alokace využití zdrojů EU ve zvolených obcích v letech 2012 - 2017 (Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování dle interních materiálů obce Vidče (2018) a obce Prostřední Bečva (2018).

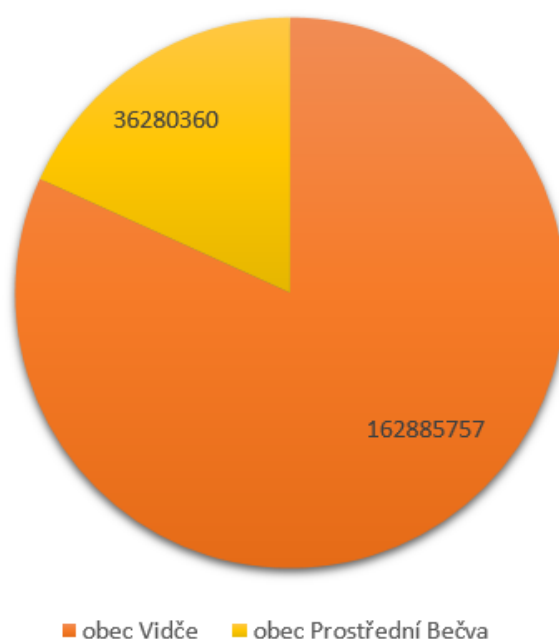
V případě srovnání způsobů zabezpečení místních veřejných služeb ve vybraných obcích lze zhodnotit, že obec Prostřední Bečva zabezpečuje rozvoj místních veřejných služeb méně, než obec Vidče, protože využívá méně zdrojů Evropské unie v rámci finanční alokace. I přesto jsou pro obec Vidče současné dotační programy stěží uchopitelné – Preventivní protipovodňová opatření, Protipovodňová opatření, Přirozené funkce krajiny, Znečištění povrchových i podzemních vod, Staré ekologické zátěže apod. nedávají totiž obci příliš možností realizovat potřebné investiční záměry. Obci Vidče například velmi chybí zdroje Evropské unie na podporu výstavby kulturních zařízení. Stejně tak jsou špatně uchopitelné programy Evropské unie i pro obec Prostřední Bečva. Navíc obec Prostřední Bečva má velké potíže s administrativní zátěží, jež je spojená s využitím zdrojů EU pro rozvoj veřejných služeb, a proto možná neumí využívat finanční alokaci zdrojů EU v takové míře jako obec Vidče. To je také důvodem, že většinou je příjemcem dotací na rozvoj veřejných služeb někdo jiný než obec.

4.2 Zhodnocení celkových alokací ze zdrojů EU

4.2.1 Programové období 2007 – 2013

V programovém období 2007 – 2013 čerpaly obě obce ze zdrojů EU mnohem více, než v následujících programovém období 2014 - 2020. Méně pak vyčerpala ze zdrojů EU na rozvoj veřejných služeb obec Prostřední Bečva. Obec Prostřední Bečva ovšem zrealizovala v letech 2007 – 2013 až 17 projektů, kdežto obec Vidče jen 7 projektů. Na celkové alokace obou obcí v programovém období 2007 – 2013 poukazuje Graf 4-3. Je přitom možné zmínit, že obce v tomto období využívaly SFŽP, ROP Střední Morava, SZIF a ostatní zdroje z MŽP.

Graf 4 - 3 Finanční alokace obou obcí ze zdrojů EU v programovém období 2007-2013 (v Kč)

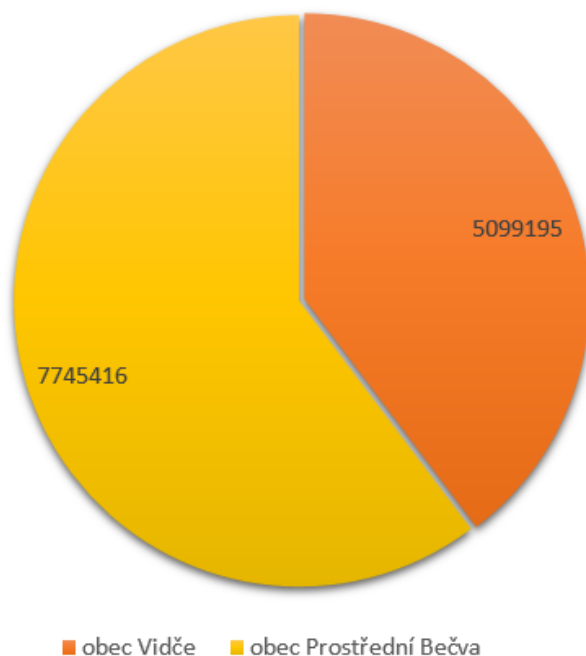

Zdroj: Vlastní zpracování dle interních materiálů obce Vidče (2018) a obce Prostřední Bečva (2018).

4.2.2 Programové období 2014 - 2020

V programovém období 2014 - 2020 čerpaly obě obce ze zdrojů EU mnohem méně, ovšem oproti obci Vidče vyčerpala obec Prostřední Bečva mnohem více finančních prostředků na rozvoj místních veřejných služeb. V období 2014 - 2020 zrealizovala obec Prostřední Bečva 2 projekty a obec Vidče 3 projekty. Na celkové alokace obou obcí v programovém období 2014 - 2020 poukazuje Graf 4-4. Je přitom možné zmínit, že obce v tomto období využívaly jen SFŽP.

Graf 4 - 4 Finanční alokace obou obcí ze zdrojů EU v programovém období 2014-2020 (v Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování dle interních materiálů obce Vidče (2018) a obce Prostřední Bečva (2018).

4.3 Zhodnocení operačních programů do konce programového období 2020

Zhodnocení operačních programů se zaměřuje na analýzu těch zdrojů EU, které jsou v programovém období 2014-2020 obcím určeny. Jedná se o tyto operační programy – IROP, OPVTV, OPZ, OPŽP:

IROP – Integrovaný regionální operační program

Integrovaný regionální operační program se úzce orientuje na dotace pro obce, přičemž v programovém období 2014 – 2020 rozděljuje okolo 144 miliard korun českých. IROP je spravován Ministerstvem pro místní rozvoj a Centrem pro regionální rozvoj ČR. Lze z něj financovat nejenom oblast dopravy a kultury (což obce potřebují), ale i služby sociální, zdravotní, vzdělávací, atd. Podporuje aktivity ve čtyřech prioritních oblastech:

- Prioritní osa 1 – **Konkurenceschopné, dostupné a bezpečné regiony**
 - 1.1 Modernizace silnic

- 1.2 Ekologická doprava – udržitelné formy dopravy
- 1.3 Omezování přírodních rizik a katastrof
- **Prioritní osa 2 – Zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů**
 - 2.1 Rozvoj zdravotních služeb a péče – nákup nemocniční techniky
 - 2.2 Zvýšení kvality vzdělávání – dotace na školy a další školská zařízení
 - 2.3 Snížení energetické náročnosti budov – zateplování bytových domů
 - 2.4 Sociální podnikání a sociální integrace
- **Prioritní osa 3 – Dobrá správa území a zefektivnění veřejných institucí**
 - 3.1 eGovernment – informační systém pro veřejnou správu
 - 3.2 Transparentnost státní správy
 - 3.3 Rozvoj kulturního a přírodního dědictví
- **Prioritní osa 4 – Komunitně vedený místní rozvoj**
 - 4.1 Zvyšování kvality života ve venkovských oblastech
 - 4.2 Podpora činností místních akčních skupin (prehled.dotaci.cz, online)

OPVVV – Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání je zaměřen na udržitelný rozvoj, jež se týká i zabezpečení veřejných služeb v obcích v oblasti mateřských a základních škol. Pro programové období let 2014 – 2020 je vyčleněna finanční alokace ve výši 74,8 miliard korun českých, přičemž čerpat dotace lze v rámci 4 prioritních oblastí (strukturní-fondy I, online):

- **Prioritní osa 1 – Posilování kapacit pro kvalitní výzkum**
 - 1.1 Zvýšení mezinárodní kvality výzkumu a jeho výsledků
 - 1.2 Budování kapacit a posílení dlouhodobé spolupráce výzkumných organizací s aplikační sférou
 - 1.3 Zkvalitnění infrastruktury pro výzkumně vzdělávací účely
 - 1.4 Zlepšení strategického řízení výzkumu na národní úrovni

- **Prioritní osa 2 – Rozvoj vysokých škol a lidských zdrojů pro výzkum a vývoj**
 - 2.1 Zvýšení kvality vzdělávání na vysokých školách a jeho relevance pro potřeby trhu práce
 - 2.2 Zvýšení účasti studentů se specifickými potřebami, ze socioekonomicky znevýhodněných skupin a z etnických minorit na vysokoškolském vzdělávání, a snížení studijní neúspěšnosti studentů
 - 2.3 Zkvalitnění podmínek pro celoživotní vzdělávání na vysokých školách
 - 2.4 Nastavení a rozvoj systému hodnocení a zabezpečení kvality a strategického řízení vysokých škol
 - 2.5 Zlepšení podmínek pro výuku spojenou s výzkumem a pro rozvoj lidských zdrojů v oblasti výzkumu a vývoje
 - 2.6 Zkvalitnění vzdělávací infrastruktury na vysokých školách za účelem zajištění vysoké kvality výuky, zlepšení přístupu znevýhodněných skupin a zvýšení otevřenosti vysokých škol
- **Prioritní osa 3 – Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání**
 - 3.1 Sociální integrace dětí a žáků včetně začleňování romských dětí do vzdělávání
 - 3.2 Kvalitní podmínky pro inkluzivní vzdělávání
 - 3.3 Zvýšení kvality předškolního vzdělávání včetně usnadnění přechodu dětí na ZŠ
 - 3.4 Zlepšení kvality vzdělávání a výsledků žáků v klíčových kompetencích
 - 3.5 Rozvoj systému, strategického řízení a hodnocení kvality ve vzdělávání
 - 3.6 Zkvalitnění přípravy budoucích a začínajících pedagogických pracovníků
 - 3.7 Zvýšení kvality vzdělávání a odborné přípravy včetně posílení jejich relevance pro trh práce
- **Prioritní osa 4 – Technická pomoc**

4.1 Zajištění efektivní administrace

4.2 Zajištění informovanosti, publicity a absorpční kapacity (strukturální-fondy I, pdf)

OPZ – Operační program zaměstnanost

Tento operační program se snaží o zlepšování lidského kapitálu, i pracovníků ve veřejné správě České republiky, tedy i v místní samosprávě obcí. V programovém období let 2014 – 2020 představuje alokace finančních prostředků celkovou výši 58 miliard korun českých. Tato alokace je rozdělena do 5 prioritních oblastí (strukturální-fondy II, online):

- **Prioritní osa 1 – Podpora zaměstnanosti a adaptability pracovní síly**

1.1 Přístup k zaměstnání pro osoby hledající zaměstnání a neaktivní osoby, včetně dlouhodobě nezaměstnaných a osob vzdálených trhu práce, také prostřednictvím místních iniciativ na podporu zaměstnanosti a mobility pracovníků

1.2 Rovnost žen a mužů ve všech oblastech, a to i pokud jde o přístup k zaměstnání a kariérní postup, sladění pracovního a soukromého života a podpora stejné odměny za stejnou práci

1.3 Pomoc pracovníkům, podnikům a podnikatelům přizpůsobovat se změnám

1.4 Modernizace institucí trhu práce, jako jsou veřejné a soukromé služby zaměstnanosti a přispívání k adaptaci na potřeby trhu práce, včetně prostřednictvím opatření pro zlepšení nadnárodní mobility pracovníků a programů mobility a lepší spolupráce mezi institucemi a příslušnými zúčastněnými stranami

1.5 Trvalé začlenění mladých lidí na trh práce, mimo jiné pomocí „záruky pro mladé lidi“, a to zejména těch, kteří nejsou ve vzdělávání, v zaměstnání nebo v profesní přípravě, včetně těch mladých lidí, kterým hrozí sociální vyloučení, a mladých lidí z marginalizovaných komunit

- **Prioritní osa 2 – Sociální začleňování a boj s chudobou**

2.1 Aktivní začleňování, včetně začleňování s ohledem na podporu rovných příležitostí a aktivní účast a zlepšení zaměstnatelnosti

2.2 Zlepšování přístupu k dostupným, udržitelným a vysoce kvalitním službám, včetně zdravotnictví a sociálních služeb obecného zájmu

2.3 Strategie komunitně vedeného místního rozvoje

- Prioritní osa 3 – **Sociální inovace a mezinárodní spolupráce**

- Prioritní osa 4 – **Efektivní veřejná správa**

4.1 Investice do institucionální kapacity a efektivnosti veřejné správy a veřejných služeb na celostátní, regionální a místní úrovni za účelem reform, zlepšování právní úpravy a řádné správy

- Prioritní osa 5 – **Technická pomoc** (strukturální-fondy II, pdf)

OPŽP – Operační program životní prostředí

Operační program životní prostředí nabízí obcím v programové období 2014 – 2020 financování 5 prioritních oblastí: Čistota vody (tj. prioritní oblast 1), Kvalita ovzduší (tj. prioritní oblast 2), Zpracování odpadu (tj. prioritní oblast 3), Ochrana přírody (tj. prioritní oblast 4) a Energetické úspory (tj. prioritní oblast 5). Ke dni 17. 04. 2018 je finanční alokace již při-padnutých příspěvků EU 67 387 480 000 Kč, přičemž pro žadatele je v tomto programovém období k dispozici 2.506 miliard eur (opzp I, online). Řídícím orgánem tohoto operačního programu je Ministerstvo životního prostředí, přičemž zprostředkujícím subjektem je Státní fond životního prostředí ČR (opzp II, online). Obce mohou své veřejné služby rozvíjet v rámci několika podporovaných oblastí, přičemž všechny jsou zaměřeny na rozvoj veřejných služeb v oblasti ŽP – např. péče o krajinu, odpady, protipovodňová opatření:

- Prioritní osa 1 – **Zlepšování kvality vod a snižování rizika povodní**

1.1 Snižit množství vypouštěného znečištění do povrchových i podzemních vod z komunálních zdrojů a vnos znečišťujících látek do povrchových a podzemních vod

1.2 Zajistit dodávky pitné vody v odpovídající jakosti a množství

1.3 Zajistit povodňovou ochranu intravilánu

1.4 Podpořit preventivní protipovodňová opatření

- Prioritní osa 2 – **Zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech**

2.1 Snižit emise z lokálního vytápění domácností podílející se na expozici obyvatelstva koncentracím znečišťujících látek

2.2 Snížit emise stacionárních zdrojů podílející se na expozici obyvatelstva nadlimitním koncentracím znečišťujících látek

2.3 Zlepšit systém sledování, hodnocení a předpovídání vývoje kvality ovzduší a souvislých meteorologických aspektů

- **Prioritní osa 3 – Odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika**

3.1 Prevence vzniku odpadů

3.2 Zvýšit podíl materiálového a energetického využití odpadů

3.3 Rekultivace staré skládky

3.4 Dokončit inventarizaci a odstranit staré ekologické zátěže

3.5 Snížit environmentální rizika a rozvíjet systémy jejich řízení

- **Prioritní osa 4 – Ochrana a péče o přírodu a krajinu**

4.1 Zajistit příznivý stav předmětu ochrany národně významných chráněných území

4.2 Posílit biodiverzitu

4.3 Posílit přirozené funkce krajiny

4.4 Zlepšit kvalitu prostředí v sídlech

- **Prioritní osa 5 – Energetické úspory**

5.1 Snížit energetickou náročnost veřejných budov a zvýšit využití obnovitelných zdrojů energie

5.2 Dosáhnout vysokého energetického standardu nových veřejných budov (opzp III, online).

4.4 Zhodnocení projektů obcí do konce programového období 2020

Do konce programového období 2020 chtějí obě analyzované obce financovat ze zdrojů Evropské unie několik investičních záměrů, jež vyplývají z jejich potřeb. Obec Vidče celkem 9 projektů a obec Prostřední Bečva celkem 6 projektů.

Obec Vidče v současné době připravuje dva projekty, jenž by chtěla realizovat s podporou SFŽP se kterým má zkušenosti, a to konkrétně z prioritní osy 3 - Odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika - Zvýšit podíl materiálového a energetického

využití odpadů – a to konkrétně projekt s názvem Zavedení nádobového svozu tříděných odpadů v obci Vidče (nákup cca 1500 ks popelnic na tříděný odpad) a Výstavba sběrného dvoru v obci Vidče. Rovněž obec podala žádost přes IROP na přestavbu sklepních prostor pod budovou tělocvičny (bývalé dílny) na školní družiny. Tyto záměry rozvoje veřejných služeb přitom nejsou jedinými, a proto na jejich seznam včetně předpokládaných nákladů a navrženého zdroje dotace poukazuje Tab. 4-6. Záměry zahrnují celkem 9 projektů, jak zmiňovanou výstavbu sběrného dvora, nákup nádob na separovaný odpad, tak i rekonstrukci sklepních prostor na školní družinu, ale i jiné záměry, jež vyplývají z potřeb obec. Pro financování záměrů vztahujících se k životnímu prostředí je navržen Státní fond životního prostředí, se kterým má obec Vidče již zkušenosti. Pro ostatní specifitější záměry jsou vybrány jiné vhodnější zdroje, například krajské, státní nebo IROP, který bývá pro rozvoj veřejných služeb nejvíce využívaným operačním programem, a do konce roku 2020 nabízí obci možnosti využití zdrojů.

Tab. 4 - 3 Potřeby a investiční záměry veřejných služeb obce Vidče financovatelné do konce roku 2020 (Kč)

Projekt	Předpokládané náklady	Poznámka a navržený zdroj dotace
Výstavba sběrného dvoru	3 000 000 Kč	Žádost na SFŽP, nyní obec koupila pozemek a zpracovává se změnu územního plánu tak, aby mohlo dojít k výstavbě.
Nákup nádob na separovaný odpad	1 650 000 Kč	Žádost na SFŽP, předmětem dotace nákup cca 1 500 ks popelnic o objemu 240 l na tříděný odpad.
Rekonstrukce sálu kulturního domu	3 000 000 Kč	Rekonstrukce sálu kulturního domu, tak aby mohlo být pořádáno divadlo, koncerty apod. Žádost na Zlínský kraj.
Rekonstrukce části starého škvárového fotbalového hřiště	7 000 000 Kč	Žádost na MŠMT.
Výstavba výletišť	4 500 000 Kč	Vybudování výletišť z části starého škvárového hřiště k pořádání kulturních akcí. Žádost v rámci programu Interreg V-A SK-CZ (přeshraniční spolupráce ČR-SK). Je třeba najít partnera

		s podobným záměrem ze Slovenska). Případně žádost podat na MMR.
Rekonstrukce hřiště v areálu mateřské školy – sloužilo by i veřejnosti.	600 000 Kč.	Žádost na MMR.
Rekonstrukce bývalých školních dílen na družiny.	3 500 000 Kč	Žádost přes IROP.
Vybudování vodovodu v lokalitě Na Horách	3 000 000 Kč	Vybudování vodovodu v této lokalitě společně s obcí Valašská Bystřice. Žádost na Ministerstvo zemědělství.
Vybudování kanalizace v lokalitě Háje	2 500 000 Kč	Vybudování tlakové kanalizace v této lokalitě. Žádost o dotaci podat na Zlínský kraj.

Zdroj: Vlastní zpracování dle interních materiálů obce Vidče (2018).

Obec Prostřední Bečva v současné době připravuje dva prioritní projekty zaměřené na výstavbu tělocvičny a dobudování chodníků v obci, přičemž záměr výstavby nové tělocvičny je zatím ve fázi úvah, a proto pro něj není v rámci Tab. 4-7 navržen žádný zdroj, neboť je předpoklad, že se do roku 2020 nezrealizuje. Pro záměr dobudování chodníků v obci je zdroj financování navržen, a to IROP. Tento zdroj je navržen i pro financování dostavby cyklostezky, a přístavby pavilonu základní školy. Pro ostatní investiční záměry zaměřené na parkoviště, nebo rekonstrukci zahrad mateřských škol a základní školy, jsou vybrány jiné zdroje, jako například krajské nebo Národní program životního prostředí. Tab. 4-7 celkem poukazuje na 6 projektů.

Tab. 4 - 4 Potřeby a investiční záměry veřejných služeb obce Prostřední Bečva financovatelné do konce roku 2020 (Kč)

Projekt	Předpokládané náklady	Poznámka a navržený zdroj dotace
Dostavba cyklostezky z návsi směrem k odbočce na Hutisko	16 000 000,- Kč	Cyklostezka by měla vést ze středu obce směrem na Hutisko-Solanec, žádost o dotaci podat na IROP
Vybudování zázemí pro turisty na parkovišti na Pustevnách	10 000 000,- Kč	Jedná se o výstavbu kryté čekárny a toalet pro turisty u parkoviště na

		Pustevnách, a dotaci podat na Zlínský kraj
Přístavba pavilonu ZŠ	10 000 000,- Kč	Počítačová a jazyková učebna, žádost podat na IROP
Výstavba nové tělocvičny	35 000 000,- Kč	Zatím vše ve fázi úvah – není navržen zdroj
Rekonstrukce zahrad obou mateřských škol a ZŠ	6 000 000,- Kč	Zatraktivnění stávajících zahrad v MŠ i ZŠ, které jsou pouze travnaté, vybudování herních prvků, žádost podat do Národního programu životního prostředí
Výstavba chodníku podél silnice I/35 od hasičské zbrojnice směrem ke křižovatce na Hutisko	8 000 000,- Kč	Žádost podat do IROP nebo SFDI

Zdroj: Vlastní zpracování dle interních materiálů obce Prostřední Bečva (2018).

4.5 Návrhy a doporučení

Zjištěné výsledky možností využití zdrojů EU pro rozvoj veřejných služeb ve vybraných obcích Zlínského kraje vedou k závěrečným klíčovým doporučením pro lepší využívání těchto zdrojů Evropské unie. Lze zhodnotit, že i když obce mohou rozvoj svých veřejných služeb financovat z celé řady operačních programů (např. IROP, OPŽP, OPZ, OPD, OPPIK, OPVVV, a PRV), tak pro aktuální potřeby těchto obcí jsou nejvíce vyhovující operační programy IROP a OPŽP. Obce totiž potřebují revitalizovat své budovy a prostranství, odpadové hospodářství i vodohospodářství, zkvalitňovat život v obci a rozvíjet kulturní služby, k čemuž tyto dva operační programy slouží. Kromě tohoto ovšem mohou obce využívat i krajské dotace nebo dotace příslušných ministerstev (např. MMR, MZE, MŠMT), nebo velmi vhodným dotačním titulem, se kterým mají obce zkušenosti, je SFŽP – OPŽP.

Jelikož obce projeví zájem o rozvoj kulturních služeb, tak jim lze pro tyto účely doporučit Integrovaný regionální operační program, a to konkrétně z prioritní osy 3 - Dobrá správa území a zefektivnění veřejných institucí (Rozvoj kulturního a přírodního dědictví), nebo z prioritní osy 4 Komunitně vedený místní rozvoj (Zvyšování kvality života ve venkovských oblastech).

Obcím lze také doporučit, aby si na podání dotačních žádostí, vyhledávání vhodných výzev a investičních příležitostí pro rozvoj veřejných služeb najali specializovanou agenturu, protože jak z výsledků vyplývá, tak obce nemají velké zkušenosti s čerpáním zdrojů EU (zejména obec Prostřední Bečva), a tato nízká znalost je limituje ve využívání zdrojů adekvátním způsobem. Nebo lze doporučit, aby vyčlenili projektového pracovníka vzdělaného v této oblasti, který se financováním ze zdrojů EU bude zabývat.

5 Závěr

Zájmem zpracování bylo zhodnocení možností využití zdrojů Evropské unie pro rozvoj veřejných služeb v obcích. Bylo zjištěno, že zdroje EU bývají používány například na financování sociálních služeb, zdravotních služeb, mateřských škol, základních škol, sociálního bydlení, sociálního začleňování, veřejné správy nebo územních a koncepčních dokumentů. Od tohoto tématu se odvíjel i stanovený cíl práce: Cílem práce bylo zhodnotit možnosti využití zdrojů EU pro rozvoj veřejných služeb ve dvou vybraných obcích Zlínského kraje za období let 2012 – 2017 a navrhnout doporučení pro zlepšení. Závěrem lze říci, že cíle bylo dosaženo, neboť byly nejenom zhodnoceny možnosti využití zdrojů EU v obcích Vidče a Prostřední Bečva, které jsou územně administrativní jednotkou vykonávající územní samosprávu pro cca 1700 obyvatel, ale také byla formulována doporučení, jak zdroje EU lépe využívat. Bylo totiž zjištěno, že vybrané obce Zlínského kraje mají potíže s administrativní zátěží spojenou s projekty (zejména obec Prostřední Bečva), nebo že nejsou současné prioritní oblasti dotačních titulů tím, co obce potřebují profinancovat. Proto obce čerpají jen z vybraných dotačních titulů, zejména ze Státního fondu životního prostředí ČR, z Ministerstva pro místní rozvoj, z Ministerstva životního prostředí, z Regionálního operačního programu Střední Morava (zkratka ROP Střední Morava), nebo i Operačního programu Životní prostředí. Z tohoto důvodu bylo obcím navrženo, aby si na další investiční záměry najali pověřeného pracovníka, který zlepší její čerpání a využití zdrojů z EU například z navržených programů IROP. Na základě analýzy nabídky zdrojů EU do konce programového období 2020 a na základě poptávky obou obcí byly totiž k plánovaným investičním záměrům navrženy vhodné dotační tituly orientující se nejenom na SFŽP, se kterým mají obce zkušenosti, nebo na krajské dotace a dotace ministerstev, ale i na Integrovaný regionální operační program. Za nevhodné dotace pro rozvoj veřejných služeb ve vybraných obcích Vidče a Prostřední Bečva poté byly označeny operační programy OPVV a OPZ, neboť obce v současnosti nepotřebují financovat oblasti zaměstnanosti nebo vzdělávání.

Seznam použité literatury

- BENČO, J., KUVÍKOVÁ, H. a kol. *Ekonomika veřejných služeb*. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela, Ekonomická fakulta, 2011. 334 s. ISBN 978-80-557-0323-7
- DVOŘÁČEK, J. SLUNČÍK, P. *Podnik a jeho okolí. Jak přežít v konkurenčním prostředí?* Praha: C. H. Beck, 2012. 173 s. ISBN 978-80-7400-224-3.
- HALÁSKOVÁ, M. *Veřejná správa a veřejné služby v zemích Evropské unie*. Ostrava: VŠB-TU, 2012. 198 s. ISBN 978-80-248-2808-4.
- HOLEČEK, J., a kol. *Obec a její rozvoj v širších souvislostech*. Brno: GaREP, 2009. 74 s. ISBN 978-80-904308-2-2.
- MAIER, K., a kol. *Udržitelný rozvoj území*. Praha: Grada Publishing, 2012. 256 s. ISBN 978-80-247-4198-7.
- MÁČE, M. *Účetnictví pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace a organizační složky státu*. Praha: Grada Publishing, 2012. 640 s. ISBN 978-80-247-3637-2.
- MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Evropské dotace: nové možnosti, příležitosti a zkušenosti měst a obcí*. Praha: Svaz měst a obcí České republiky, 2015. 99 s. ISBN 978-80-906042-4-7.
- OSTŘÍŽEK, J. *Public Private Partnership*. Praha: C. H. Beck, 2007. 284 s. ISBN 978-80-7179-744-9.
- PAVLÍK, M., a kol. *Jak úspěšně řídit obec a region*. Praha: Grada Publishing, 2014. 160 s. ISBN 978-80-247-5256-3.
- PEKOVÁ, J. PILNÝ, J. JETMAR, M. *Veřejný sektor – řízení a financování*. Praha: Wolters Kluwer, 2012. 488 s. ISBN 978-80-7357-936-4.
- PEKOVÁ, J. PILNÝ, J. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha: ASPI, 2002. 442 s. ISBN 80-86395-21-9.
- POMAHAČ, R. *Veřejná správa*. Praha: C. H. Beck, 2013. 315 s. ISBN 978-80-7400-447-6.
- PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a region: teorie a praxe*. Praha: Grada, 2015. 288 s. ISBN 978-80-247-5608-0.
- REDLICOVÁ, R. *Regionální ekonomika*. Brno: Mendelova univerzita, 2013. 136 s. ISBN 978-80-7375-779-3.

- REKTOŘÍK, J. ŠELEŠOVSKÝ, J. *Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací*. Ropo, o.p.s., s.r.o., a.s., Sdružení obcí. Brno: Masarykova univerzita v Brně 1999, 140 s. ISBN 80-210-2126-8.
- SLAVÍK, J. *Marketing a strategické řízení ve veřejných službách*. Praha: Grada, 2014. 183 s. ISBN 978-80-247-4819-1.
- SOMIK, V. L. *Planning, connecting and financing cities*. Washington, DC: The World Bank, 2013. ISBN 978-0-8213-9839-5.
- STEJSKAL, J., KUVÍKOVÁ, H. MERIČKOVÁ - MIKUŠOVÁ, B., LINHARTOVÁ, V. *Teorie a praxe veřejných služeb*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. 259 s. ISBN 978-80-7552-726-4.
- ŠEFLOVÁ, J. *Veřejné služby měst a obcí*. Praha: Alfa nakladatelství, 2012. 109 s. ISBN 978-80-87197-60-8.
- VILAMOVÁ, Š. *Jak získat finanční zdroje Evropské unie*. Praha: Grada Publishing, 2004. 196 s. ISBN 80-247-0828-0.
- VÍTEK, M. *Veřejné služby a jejich správa*. Praha: Gaudeamus, 2001. 105 s. ISBN 80-7041-472-3.
- WOKOUN, R. *Strukturální fondy a obce I*. Praha: ASPI, 2006. 146 s. ISBN 80-7357-138-2.
- OBEC Vidče I. *Obecné údaje o obci*. [online]. Oficiální web. [20. 2. 2018]. Dostupné z: <http://www.vidce.cz/obec-vidce/d-1006/p1=51>
- OBEC Prostřední Bečva I. *O obci*. [online]. Oficiální web. [10. 3. 2018]. Dostupné z: <http://www.prostrednibecva.cz/o-obci/>
- OPZP I. *Aktuální čerpání*. [online]. Oficiální web. [17. 04. 2018]. Dostupné z: <http://www.opzp.cz/prehledy-schvalenych-projektu>
- OPZP II. *O programu*. [online]. Oficiální web. [17. 04. 2018]. Dostupné z: <http://www.opzp.cz/o-programu/>
- OPZP III. *Podporované oblasti*. [online]. Oficiální web. [17. 04. 2018]. Dostupné z: <http://www.opzp.cz/podporovane-oblasti/>
- prehleddotaci.cz. *IROP*. [online]. Informační web. [18. 04. 2018]. Dostupné z: <http://www.prehleddotaci.cz/operacni-program/irop-integrovaný-regionalni-dotaci/>
- strukturalni-fondy.cz. *Operační program výzkum, vývoj a vzdělávání*. [online]. Web EU a MMR ČR. [18. 04. 2018]. Dostupné z: [http://strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy/OP-Vyzkum,-vyvoj-a-vzdelavani-\(1\)](http://strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy/OP-Vyzkum,-vyvoj-a-vzdelavani-(1))

- strukturalni-fondy II. *Operační program zaměstnanost*. [online]. Web EU a MMR ČR. [18. 04. 2018]. Dostupné z: <http://strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy/OP-Zamestnanost>
- strukturalni-fondy I. *Operační program výzkum, vývoj a vzdělávání 2014 - 2020*. [online]. Pdf dokument. [18. 04. 2018]. Dostupné z: http://strukturalni-fondy.cz/getmedia/2ec9a47a-9e48-4013-9897-da0d2febff1b/OPZ_2014-2020_FINAL.pdf?ext=.pdf
- Strukturalni—fondy II. *Operační program zaměstnanost 2014 - 2020*. [online]. Pdf dokument. [18. 04. 2018]. Dostupné z: http://strukturalni-fondy.cz/getmedia/2ec9a47a-9e48-4013-9897-da0d2febff1b/OPZ_2014-2020_FINAL.pdf?ext=.pdf
- strukturalni-fondy III. *Programy*. [online]. Web EU a MMR ČR. [06. 05. 2018]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Evropske-fondy-v-CR/2014-2020/Operacni-programy>
- strukturalni-fondy IV. *Tematické operační programy*. [online]. Web EU a MMR ČR. [06. 05. 2018]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Evropske-fondy-v-CR/Programove-obdobi-2007-2013/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy>
- Český statistický úřad. *Klasifikace funkcí vládních institucí*. [online]. Pdf dokument. [18. 04. 2018]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/23208748/cofogcely.pdf/49e2a7ee-7e15-4f0b-b7d1-08a9da78c2f0?version=1.0>
- *Program rozvoje obce VIDČE: na období 2015-2020*. Únor 2015. Vidče, 2015.

Seznam zkratek

ARIS – Automatizovaný rozpočtový informační systém Ministerstva financí

BRKO – Biologicky rozložitelný komunální odpad

CZ-COFOG – Klasifikace funkcí vládních institucí

CZ-NACE – Klasifikace ekonomických činností

ČČK – Český červený kříž

ČR – Česká republika

ČSAD – Česká státní autobusová doprava

ČSÚ – Český statistický úřad

EAFRD – Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova

EK – Evropská komise

EMFF – Evropský námořní a rybářský fond

ERDF – Evropský fond pro regionální rozvoj

ESA – Evropský systém národních a regionálních účtů v Evropské unii

ESIF – Evropské strukturální a investiční fondy

ESF – Evropský sociální fond

EU – Evropská unie

EUR – Euro

EF – Fond soudržnosti

HDP – Hrubý domácí produkt

IOP – Integrovaný operační program

IROP – Integrovaný regionální operační program

IT – Informační technologie

Kč. – Česká koruna

MAS – Místní akční skupina

Mld. – Miliarda

MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj

MP – Městská policie

MŠ – Materská škola

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

MZE – Ministerstvo zemědělství

MŽP – Ministerstvo životního prostředí

OP – Operační program

OPD – Operační program doprava

OPPI – Operační program podnikání a inovace

OPPIK – Operační program podnikání a inovace pro konkurenceschopnost

OPPLLZ – Operační program lidské zdroje a zaměstnanost

OPVaVpl – Operační program výzkum a vývoj pro inovace

OPVK – Operační program vzdělávání pro konkurenceschopnost

OPVVV – Operační program výzkum – vývoj a vzdělávání

OPZ – Operační program zaměstnanost

OPŽP – Operační program životní prostředí

OSVČ – Osoba samostatně výdělečně činná

OÚ – Obecní úřad

PPP – Partnerství veřejného a soukromého sektoru

PRV – Program rozvoje venkova

RD – Rodinný dům

ROP – Regionální operační program

Sb. – Sbírka zákonů

SFDI – Státní fond dopravní infrastruktury

SFŽP – Státní fond životního prostředí

SZIF – Státní zemědělský intervenční fond

SK – Slovensko

TEN-T – Transevropská dopravní síť

TJ – Tělovýchovná jednota

VaV – Věda a výzkum

ZŠ – Základní škola

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- Jsem byl seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- Beru na vědomí, že Vysoká škola Báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- Souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- Bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- Bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do její skutečné výše).

Ve Valašském Meziříčí dne 11. 5. 2018

.....
Sárka Nerádová

Seznam příloh

- Příloha č. 1 Příklad nákladovosti veřejných služeb v obci Vidče v roce 2017 (v celých Kč)
- Příloha č. 2 Příklad nákladovosti veřejných služeb v obci Prostřední Bečva v roce 2017 (v celých Kč)

Přílohy

Příloha č. 1 Příklad nákladovosti veřejných služeb v obci Vidče v roce 2017 (v celých Kč)

Veřejná služba	Náklady	Poznámka
Svoz komunálního a nebezpečného odpadu	1 176 958 Kč	Příjmy v odpadovém hospodářství 572 873 Kč – obec tedy doplácí 451 199 Kč, což činí 264 Kč/obyvatel
Dopravní obslužnost – zajišťovaná autobusy ČSAD	172 000 Kč	Příspěvek se hradí Zlínskému kraji dle počtu obyvatel k danému roku ve výši 100 Kč/osoba/rok
Veřejné osvětlení	170 000 Kč	Náklady na elektrickou energii a údržbu. Před renovací veřejného osvětlení činily náklady 400 000 Kč.
Zdravotnická záchranná služba	30 000 Kč	Poplatek za výjezdy záchranky do našeho katastru.
Odvádění a čištění odpadních vod	803 620 Kč	Finanční příspěvek Dobrovolnému svazku obcí Vidče a Střítež ad Bečvou na provoz kanalizace
Sociální služby	142 000 Kč	Příspěvek do Mikroregionu Rožnovsko, který formou grantových programů přerozděluje finanční prostředky poskytovatelům sociálních služeb na Rožnovsku – Charita, Iskérka, Strom života apod.
Doprava k lékaři	1 000 Kč	Obec poskytuje jeden den v týdnu seniorům možnost dopravy k lékaři. Tato služba je využívána minimálně.
Základní škola	1 950 000 Kč	Dotace obce na chod základní školy.
Mateřská škola	880 000 Kč	Dotace na chod MŠ.
Údržba zeleně a veřejného prostranství	400 000 Kč	---
Zimní údržba komunikací	350 000 Kč	---
Kulturní akce	150 000 Kč	Finanční prostředky na pořádání kulturních akcí v obci a dary občanům k jubileu.
Kamerový systém – zvýšení bezpečnosti a prevence kriminality	550 000 Kč	Jednorázová výdaj v roce 2017
Činnost Městské policie Rožnov pod Radhoštěm	20 000 Kč	Činnost MP v případě porušování vyhlášek obce, dohled v době konání kulturních akcí a poutě.
Informace občanům – webové stránky a zpravodaj	90 000 Kč	Zpravodaj obce (vydává se 1x měsíčně), provozu webu. Dalším frekventovaným informačním zdrojem je facebookový profil obce – zdarma.
Provoz knihovny	150 000 Kč	Provoz knihovny, plat knihovnice, nákup knih apod. V posledních dvou letech bylo do knihovny investováno 2 500 000 Kč na rekonstrukci a nákup IT techniky – z toho 1 000 000 Kč byla dotace ze Zlínského kraje.
Podpora sportu.	200 000 Kč	Příspěvek na fungování TJ (fotbal, stolní tenis, dříve sach) a SPV.

Zdroj: Vlastní zpracování dle interních materiálů obce Vidče (2018).

Příloha č. 2 Příklad nákladovosti veřejných služeb v obci Prostřední Bečva v roce 2017 (v celých Kč)

Veřejná služba	Náklady	Poznámka
Svoz a likvidace veškerého odpadu	1 534 957 Kč	---
Dopravní obslužnost – zajišťovaná autobusy ČSAD	173 000 Kč	Příspěvek se hradí Zlínskému kraji dle počtu obyvatel k danému roku ve výši 100 Kč/osoba/rok
Veřejné osvětlení	437 942 Kč	Náklady na elektrickou energii a údržbu.
Zdravotnická záchranná služba	20 000 Kč	Poplatek za výjezdy záchranky do našeho katastru.
Odvádění a čištění odpadních vod	803 620 Kč	Finanční příspěvek společnosti Kanalizace Bečva s.r.o., kterou vlastníme spolu s obcí Horní Bečva
Provozování vodovodu	5 581 765 Kč	Vodovod si provozujeme vlastními silami.
Sociální služby	144 000 Kč	Příspěvek do Mikroregionu Rožnovsko, který formou grantových programů přerozděluje finanční prostředky poskytovatelům sociálních služeb na Rožnovsku – Charita, Iskérka, Strom života apod.
Základní škola a Mateřská škola	3 327 565 Kč	Dotace obce na chod základní školy a mateřské školy.
Zimní údržba komunikací	187 130 Kč	---
Kulturní akce	245 830 Kč	Finanční prostředky na pořádání kulturních akcí v obci a dary občanům k jubileu.
Informace občanům – zpravodaj	106 509 Kč	Zpravodaj obce (vydává se 1x měsíčně). Dalším frekventovaným informačním zdrojem je facebookový profil obce – zdarma.
Provoz knihovny	121 433 Kč	Provoz knihovny, plat knihovnice, nákup knih apod.
Podpora sportu	504 799 Kč	Příspěvek na fungování TJ (fotbal, stolní tenis, dříve šach) a SPV.
Podpora hasičů	989 738 Kč	Příspěvek na činnost dvou hasičských sborů v obci
Podpora ostatních složek	325 000 Kč	Myslivci, ČČK, včelaři, zahrádkáři, apod.

Zdroj: Vlastní zpracování dle interních materiálů obce Prostřední Bečva (2018).